

Korintliqlargha «1»

Rosul Pawlus Korint shehiridiki jamaetke yazghan biqinchi mektup ... Salam

¹⁻² Xudaning iradisi bilen Mesih Eysaning rosuli dep chaqirilghan menki Pawlustin we qérindishimiz Sosténistin Korint shehiridiki jamaetke, Mesih Eysada pak-muqeddes qilinip, «muqeddes bendilirim» dep chaqirilganlarga we shuningdek her yerlerde Reb Eysa Mesihning (U ulargha we bizge mensup!) namigha nida qilghuchilarning hemmisige salam! □ ■

³ Atimiz Xuda hem Reb Eysa Mesihtin silerge méhir-shepket we xatirjemlik bolghay! ■

⁴ Xudaning Mesih Eysada silerge ata qilin'ghan méhir-shepqiti tüpeylidin Xudayimgha herdaim teshekkür éytimen;

⁵ buning bilen siler Uningda her terepte, herqandaq sözde, her tereptiki bilimlerde bay qilin'ghansiler, □ ■

□ **1:1-2 «her yerlerde Reb Eysa Mesihning (u ulargha we bizge mensup!) namigha nida qilghuchilarning hemmisi»** — bu ibare «alemshumul jamaet»ning addiy we yighinchaq bir tebiridir.

■ **1:1-2** Yuh. 17:19; Ros. 15:9; Rim. 1:7; Ef. 1:1; 1Tés. 4:7; 2Tim. 2:22. ■ **1:3** Rim. 1:7; 2Kor. 1:2; Ef. 1:2; 1Pét. 1:2. □ **1:5**

«buning bilen siler uningda her terepte ... bay qilin'ghansiler» — «uningda» — Mesih Eysada. ■ **1:5** Kol. 1:9.

6 xuddi Mesihning guwahliqi silerde testiqlan'ghandek.□

7 Shuning bilan silerde herqandaq rohiy iltipat kemlik qilmastan, Rebbimiz Eysa Mesihning ayan qilinishini kütisiler;□ ■

8 U yene silerni axirghuche mustehkemleyduki, Reb Eysa Mesihning küni kelgüche eyibsiz saqlin-isiler;□ ■

9 Xuda sözide turghuchidur – silerni Öz Oghli Reb Eysa Mesihning sirdash-hemdemlikige chaqirghuchi del Uning Özidur.□ ■

Bölünüşler toghruluq

10 Emdi men silerdin Rebbimiz Eysa Mesihning nami bilan shuni ötünimenki, i qérindashlar, gépinglar bir yerdin chiqsun, aranglarda

□ **1:6 «... xuddi Mesihning guwahliqi silerde testiqlan'ghandek»** — Xudaning ulargha rohiy iltipatlarni béghishlighanliqi: (1) Xudaning Korintliqlargha Pawlusning Mesih toghruluq bolghan guwahliqining toghra ikenlikini ispatlighini we (2) Xudaning Mesihning ularning qelbide turghanliqini, ularning heqiqeten Mesihke tewe ikenlikini testiqlighini idi. Mesilen, Xuda rohiy iltipatliri arqiliq kornéliusdikilerni «méning ademlirim» dep testiqlighanidi («Ros.» 10:44-44ge qarang. «rohiy iltipatlar»ni chüshinish üçün 12- we 14-babqa qarang. □ **1:7 «Rebbimiz Eysa Mesihning ayan qilinishi»** — Reb dunyagha qaytip kelgende u her ademge ayan bolidu, elwette. ■ **1:7** Fil. 3:20; Tit. 2:13. □ **1:8 «Reb Eysa Mesihning küni»** — Uning zémin'gha qayta kélidighan küni. ■ **1:8** 1Tés. 3:13; 5:23.

□ **1:9 «Xuda sözide turghuchidur»** — démek, Xuda ademni Özining pak-muqeddes sirdash-hemdemlikige chaqirghachqa, Öz méhir-shepqiti bilen uni yene axirghiche gunah we Sheytanning ilkidin saqlap, pak hayatta yashashqa kücheytishke wede qilghan. ■ **1:9** Yer. 32:40-44; Yuh. 15:5; 1Kor. 10:13; Gal. 2:20; 1Tés. 5:24; 1Yuh. 1:3.

bölgünchilik bolmisun, bir pikirde, bir niyette kamil birleshtürülünglar; □ ■

11 Chünki Klowining ailisidikilerning manga siler toghranglarda éytishiche, i qérindashlirim, aranglarda talash-tartishlar bar iken.

12 Démekchi bolghinim shuki, herbiringlar: «Men Pawlusning terepdari», «Men Apollosning terepdari», «Men Kéfasning terepdari» we «Men Mesihning terepdari» dewatisiler. □ ■

13 Ejeba, Mesih bölün'genmiken? Siler üçün kréstlen'gen adem Pawlusmidi? Siler Pawlusning namigha chömüldürüdünglarmu? □

14 Men Xudagha teshekkür éytimenki, aranglardin Krispus bilen Gayustin bashqa héchqaysinglarni chömüldürmidim; ■

15 shuning bilen héchkim méni özining namida adamlarni chömüldürdi, déyelmeydu.

16 Durus, men yene Istifanasning öyidikilernimu chömüldürdüm; bashqa birawni chömüldürginimni esliyelmeymen. ■

17 Chünki Mesih méni adamlarni chömüldürüşke

□ **1:10** «men silerdin Rebbimiz Eysa Mesihning nami bilen shuni ötünimenki, i qérindashlar...» — «qérindashlar» Injilda «étiqadchi aka-ukilar» dégen bilen ipadilinidu. Emma pütkül muqeddes kitabta qérindashlar («étiqadchi aka-ukilar») «étiqadchi acha-singillar»nimu öz ichige alidu. Bu prinsip «Yar.» 1:27de körünidu; «Xudaning süret-obrazi» bolghan «adem»ning özi «er-ayal»ni öz ichige alidu. Shuning bilen biz «qérindashlar» dep terjime qilduq. ■ **1:10** Rim. 12:16; 15:5; Fil. 2:2; 3:16; 1Pét. 3:8. □ **1:12** «Kéfas» — rosul Pétrusning ibraniyche ismi idi. ■ **1:12** Ros. 18:24; 1Kor. 3:4; 16:12. □ **1:13** «Siler Pawlusning namigha chömüldürüdünglarmu?» — «chömüldürüdünglarmu» mushu yerde sugha chömüldürülüşni körsitidu. ■ **1:14** Ros. 18:8; Rim. 16:23. ■ **1:16** 1Kor. 16:15,17.

emes, belki xush xewerni jakarlashqa ewetti; uni jakarlash bolsa insanning hékmetlik sözliri bilen bolmasliqi kérek; undaq bolghanda Mesihning kréstitki *qurbanliqining* küchi yoqitilghan bolidu.

18 Chünki kréstitki qurbanliqi toghruluq söz-kalam halaketke kétiwatqanlarga exmeqliq, emma qutul-duruluwatqan bizlerge Xudaning küch-qudritidur.

19 Chünki mundaq pütülgenki, «Men danishmenlarning danishmenlikini yoqitimen, aqillarning aqilliqini chetke qaqimen». □ ■

20 Undaqta, danishmenler qéni? Tewrat ölimaliri qéni? Bu dunyadiki bes-munazire qilghuchilar qéni? Xuda bu dunyadiki danaliqni exmeqliq dep körsetken emesmu? ■

21 Chünki Xuda danaliqi bilen békitkini boyiche, dunya öz danaliqi arqiliq Xudani tonumighan, shunga Xuda exmiqane dep qaralghan, jakarlaniwatqan söz-kalam arqiliq uninggha ishen'güchilerge nijatliq yetküzüshni layiq körgen.

22 Chünki Yehudiylar möjizilik alametlerni, gréklar bolsa «danaliq»ni telep qilidu; □ ■

23 emma biz bolsaq Mesihni, yeni kréstlen'gen

■ **1:17** 1Kor. 2:1, 4; 2Pét. 1:16. ■ **1:18** Rim. 1:16.

□ **1:19** «Chünki **mundaq pütülgenki...**» — «mundaq pütülgen» — muqeddes kitabta yéziqliq. Mushu yerdiki sözler Tewrat, «Yesh.» 29:14din élin'ghan. ■ **1:19** Ayup 5:12; Yesh. 29:14. ■ **1:20** Yesh. 33:18. ■ **1:21** Mat. 11:25; Luqa 10:21. □ **1:22** «...

gréklar bolsa «danaliq»ni telep qilidu» — shu zamandiki grék medeniyitide pelsepni choqunush derijisige yetken dégili bolidu (mesilen, «Ros.» 17:21 we aldi-keynidiki ayetlerni körüng). ■ **1:22** Mat. 12:38; 16:1; Yuh. 4:48.

Masihni jakarlaymiz; bu Yehudiylargha nisbeten bizarliq ish, ellerge nisbeten exmiqanilik dep qarilidu; □ ■

24 emma chaqirilghanlar üçhün éytqanda, meyli Yehudiylar bolsun yaki gréklar bolsun, Mesih Xudaning küch-qudriti we Xudaning danaliqidur. ■

25 Chünki Xudaning exmiqaniliki insanlarning danaliqidin üstündur, Xudaning ajizliqi insanlarning küchidin üstündur.

26 Chünki, i qérindashlar, silerning chaqirilghan waqittiki halinglar üstide oylinip béqinglar; chaqirilghanlar arisida insaniy tereptin dana qaralghanlar anche köp emes, küch-hoquqqa ige bolghanlar anche köp emes, aqsöngekler anche köp emes idi; □ ■

27 belki Xuda danalarni xijaletke qaldurush üçhün bu dunyadiki exmeq sanalghanlarni talliwaldi; küchlüklerni xijaletke qaldurush üçhün bu dunyadiki ajiz sanalghanlarni talliwaldi;

28 U yene bu dunyadiki qedirsizlerni, pes körüldighanlarni talliwaldi, «yoq bolghan nersiler»ni mewjut shey'ileri yoqqa chiqiriwétish üçhün talliwaldi. □

29 Uning meqsiti Xuda aldida héch et igisi maxtanmasliq üçhündur.

30 Emma Uning teripidin siler Mesih Eysada turisiler; U bizge Xudadin kelgen danaliq,

□ **1:23** «bu **Yehudiylargha nisbeten bizarliq ish...**» — yaki «bu Yehudiylargha nisbeten putlikashang...». ■ **1:23** Mat. 11:6. Yuh. 6:60,66. ■ **1:24** Kol. 2:3. □ **1:26** «insaniy **tereptin...**» — grék tilida «etning közqarishiche...». ■ **1:26** Yuh. 7:48; Yaq. 2:5.

□ **1:28** «**mewjut shey'iler**» — mushu yerde herxil ademlerni, hökümlarni, dölet qatarliqlarni öz ichige alidu.

heqqaniylik, pak-muqaddeslik we hörlük-azadlik qilin'ghandur; □ ■

³¹ shuningdek *Tewratta* pütülgendek: «Pexirlinip maxtighuchi bolsa Rebdin pexirlinip maxtisun!». □ ■

2

¹ Men bolsam, i qérindashlar, yéninglarga barghinimda, Xudaning guwahliqini jakarlash üçün héch gepdanliq yaki eqil-danaliq ishlitip kelgen emesmen; ■

² chünki men aranglarda Eysa Mesihdin bashqa, yeni kréstlen'gen Mesihdin bashqa héchnémimi bilmeslikke bel baghliganidim;

³ men aranglarda bolghan waqtimda ajizliqta, qorqunchta we titrigen halette bolattim; □ ■

⁴ méning sözlirim hem jakarlishim bolsa ademni qayil qilghudek insaniy danaliq sözler bilen emes,

---

□ **1:30** «Uning teripidin siler Mesih Eysada turisiler...» — «Uning teripidin» Xuda teripidin, démek. «hörlük-azadlik qilin'ghandur» — «hörlük-azadlik» gunahning we Sheytanning qulluqidin azad bolushtur. ■ **1:30** Yer. 23:5; Yuh. 17:19.

□ **1:31** «shuningdek *Tewratta* pütülgendek...» — Injilda «pütülgendek» déyilgende, «muqaddes kitabta pütülgendek» dégen menide. Mushu yerde «Yer.» 9:24. ■ **1:31** Yesh. 65:16; Yer. 9:22-23; 2Kor. 10:17. ■ **2:1** 1Kor. 1:17; 2:4. □ **2:3**

«men aranglarda bolghan waqtimda ajizliqta, qorqunchta we titrigen halette bolattim» — «qorqunchta... bolattim» — belkim u Xuda Özige tapshurghan bu muqaddes wezipini orundiymasliqidin qorqqan bolushi mumkin idi. Uningdin bashqa ademni qorqitidighan köp seweblarmu bolghan, elwette («Ros.» 18:9-10). ■ **2:3** Ros. 18:1, 3; 2Kor. 10:10.

belki Rohning alamet körsitishliri we küch-qudret bilen bolghan idi. □ ■

⁵ Buningdin meqset silerning étiqadinglar insaniy danaliqqa emes, belki Xudaning küch-qudritige baghlansun dégendin ibaret idi. ■

⁶ Halbuki, kamaletke yetkenler arisida biz danaliqni bayan qilimiz; bu danaliq bu dewrdiki danaliq emes, yaki bu dewrdiki hökümlarning danaliqi emes (ular zawalliqqa yüz tutqandur); ■

⁷ emma biz bir sirni ashkarilap, Xudaning bir danaliqini bayan qilimiz; Xuda eslide ashkare qilinmighan bu danaliqni barliq dewrlerdin burun bizning shan-sherepke muyesser bolushimiz üçün békitkenidi. □ ■

⁸ Bu danaliqni bu dewrdiki hökümlarning héchqaysisi chüshinip yetmigenidi; uni chüshinip yetken bolsa, shan-sherepning Igisi bolghan Rebni kréstlimigen bolatti. □ ■

⁹ Halbuki, *Tewratta* pütülgendek: —

«Özini söygenlerge Xudaning teyyarliganliri —

□ **2:4 «... belki Rohning alamet körsitishliri we küch-qudret bilen bolghan idi»** — «Roh» Xudaning Rohi, Muqeddes Rohtur. ■ **2:4** 1Kor. 1:17; 2:1; 2Pét. 1:16. ■ **2:5** 2Kor. 4:7. ■ **2:6** Ayup 28:21; 1Kor. 15:24. □ **2:7 «biz bir sirni ashkarilap, Xudaning bir danaliqini bayan qilimiz...»** — «Efesusluqlargha»diki «kirish söz»imizde éytqinimizdek, Injilda «sir» dégen sözning alahide menisi bar. Sir (grék tilida «mistérion») Xuda esli yoshurup kelgen, emdi hazir ashkarilighan melum bir ishtin ibarettur. ■ **2:7** Rim. 16:25; 1Kor. 4:1. □ **2:8 «bu dewrdiki hökümlar»** — bu söz belkim bu dunyadiki padishah-hökümdarlarni qutritidighan, ulargha ézitquluq qilidighan jin-sheytanlarni körsetse kérek. ■ **2:8** Mat. 11:25; Yuh. 7:48; 16:3; Ros. 3:17; 13:27; 2Kor. 3:14; 1Tim. 1:13.

Del héchqandaq köz körmigen,
Héchqandaq qulaq anglimighan,
Héchqandaq köngül oylap baqmighan nersiler-
dur». □ ■

¹⁰ Emma bu nersilerni Xuda Rohi arqiliq ayan qildi; chünki Roh bolsa hemme ishlarni, hetta Xudaning chongqur teglirini inchikilep izligüchidur; □ ■

¹¹ Chünki insanlarda, insanning könglidikini bilgüchi shu insanning rohidin bashqa nerse barmu? Shuninggha oxshash, Xudaning Rohidin bashqa, Xudaning könglidikilirini bilgüchi yoqtur. □ ■

¹² Emma bizning qobul qilghinimiz bolsa bu dunyadiki roh emes, belki Xudadin kelgen Rohur; del shundaq bolghachqa biz Xuda teripidin bizge séxiyliq bilen ata qilin'ghan nersilerni bilip yételeyimiz. □ ■

¹³ Bu ish-shey'ileri insaniy danaliqtin ögitilgen sözler bilen emes, belki *Muqeddes* Rohtin ögitilgen sözler bilen, rohiy ishlarni rohiy sözler bilen

---

□ **2:9** «Özini söygenlerge Xudaning teyyarlighanliri —del héchqandaq köz körmigen, héchqandaq qulaq anglimighan, héchqandaq köngül oylap baqmighan nersilerdur» — «Yesh.» 64:4. ■ **2:9** Yesh. 64:3. □ **2:10** «chünki Roh bolsa hemme ishlarni, hetta Xudaning chongqur teglirini inchikilep izligüchidur» — «Roh» — Xudaning Rohi, Muqeddes Rohtur. ■ **2:10** Mat. 13:11; 2Kor. 3:18. □ **2:11** «insanlarda, insanning könglidikini bilgüchi shu insanning rohidin bashqa nerse barmu?» — «insanning könglidiki» mushu yerde shu melum kishining shexsiy we qelbidiki ishlarni alayiten körsitidu. ■ **2:11** Pend. 27:19; Yer. 17:9. □ **2:12** «bu dunyadiki roh» — Sheytan. «Bu dunyadiki roh» mushu yerde belkim Sheytanning köz-qarashliri, «eqilliri»ni körsitishi mumkin. ■ **2:12** Rim. 8:15.

chüshendürüp sözleyviz. □ ■

14 Emma «jan'gha tewe» kishi Xudaning Rohining ishlirini qobul qilmaydu, chünki bu ishlar uninggha nisbeten exmiqaniliktur; u ularni héch chüshinip yételmeydu, chünki ular roh bilen perq étip bahalinishi kérektur. □

15 Rohqa tewe kishi hemme ishlargha baha béreleydu; emma uninggha bolsa héchkim baha bérelmeydu. □ ■

16 Chünki kim Rebning oy-könglini chüshinip yétip, Uninggha meslihetchi bolalisun? Emma biz bolsaq Mesihning oy-könglige igimiz. □ ■

3

1 Lékin men, i qérindashlar, Rohqa tewe kishilerge söz qilghandek silerge söz qilalmay kéliwatimen;

□ **2:13 «Rohtin ögitilgen sözler bilen»** — «Roh» Xudaning Rohi, Muqeddes Rohtur. ■ **2:13** 1Kor. 1:17; 2:4; 2Pét. 1:16 □ **2:14 ««jan'gha tewe» kishi»** — «jan'gha tewe» bolghan kishi toghruluq «Rimliqlargha»diki «kirish söz»imizni körüng. «Jan'gha tewe» bolghan kishi Muqeddes Rohqa ige bolmighan kishidur; «ishenmigen kishi» dégili bolidu. Shunga, u Xudaning Rohigha emes, belki herdaim öz jéni (eqil-pikir, zéhin, köngül-kalla, héssiyatlar)gha tayinip ishlarni perq étidu. «Rohiy kishi» yaki «Rohqa tewe bolghan kishi» bolsa öz rohida Muqeddes Rohning terbiye-telimini qobul qilip ishlarni toghra perq étidu. **«ular roh bilen perq étip bahalinishi kérektur»** — bu 14- we 15-ayetlerdiki «perq étish» we «perq étip bahalinish» grék tilida birla péil bilen ipadilinidu. □ **2:15 «Rohqa tewe kishi»** — «Rohqa tewe» (yaki «rohiy kishi») — Muqeddes Rohning yétekchilikide mangidighan kishi. ■ **2:15** Pend. 28:5.

□ **2:16 «kim Rebning oy-könglini chüshinip yétip, uninggha meslihetchi bolalisun?»** — «Yesh.» 40:13. ■ **2:16** Yesh. 40:13; Rim. 11:34.

eksiche silerni etke tewe kishiler, Mesihde bolghan bowaq hésablap silerge sözleshke mejbur boldum.□

² Men silerge süt ichküzdüm, göshni yégüzmidim; chünki siler göshni hezim qilalmaytinglar, shundaqla hazirmu téxi hezim qilalmaysiler;■

³ Chünki siler yenila etke tewedursiler. Aranglarda hesetxorluq we talash-tartishlar bar bolghachqa, siler etke tewe emesmu, insanlarche méngiwatmamsiler?□ ■

⁴ Chünki birsi «Men Pawlus terepdari», bashqa birsi «Men Apollos terepdari» dése, siler peqet insanlarning yolida mangghan bolup qalmamsiler?□ ■

⁵ Apollos dégen kim? Pawlus kim idi? Biz peqet silerning étiqadinglarga wasitichi bolduq, xalas; herbirimiz peqet Reb bizge teqsim qilghini boyiche wezipe ada qilidighan xizmetkarlar, xalas, shundaq emesmu?■

⁶ Men tiktim, Apollos sughardi; emma östürgüchi

□ **3:1 «etke tewe kishiler»** — (yaki «etlik kishiler») toghruluq «Rimliqlargha»gha bergen «kirish söz»diki «et» toghruluq sözimizni körüng. «Etlik kishi» asasen xush xewerni qobul qilghini bilen téxi öz gunahlrining küchidin azad bolmighan kishidur. ■ **3:2** 1br. 5:12; 1Pét. 2:2. □ **3:3 «siler etke tewe emesmu, insanlarche méngiwatmamsiler?»** — «insanlarche» Xudaning yolida emes, insaniyetning yolida. ■ **3:3** 1Kor. 1:11; Gal. 5:19; Yaq. 3:16.

□ **3:4 «peqet insanlarning yolida mangghan bolup qalmamsiler?»** — démek, Xudani tonumighan, Rohtin tughulmighan, téxiche Adem'atimizning ailisige tewe bolghan, adettiki gunahkar insanlarga oxshash. ■ **3:4** 1Kor. 1:12. ■ **3:5** Ros. 18:24; 1Kor. 1:12; 16:12.

bolsa Xudadur. □ ■

7 Shunga tikküchi héchnémige hésab emes, sugharghuchimu héchnémige hésab emes, peqet östürgüchi Xuda Özi hemmidur.

8 Emma tikküchi we osa qilghuchi bolsa bir meqsettudur; shundaqtimu herbiri öz ejri boyiche in'amini qobul qilidu. □ ■

9 Chünki biz Xudagha tewe méhnetdashturmiz; siler bolsanglar Xudaning bagh-étizi, Xudaning quruluşisiler. □ ■

10 Xudaning manga teqsim qilghan méhir-shepqiti boyiche, xuddi usta mémardek ul saldim, andin bashqa birsi uning üstige quruwatidu. Emma herbir qurghuchi qandaq quruwatqanliqigha éhtiyat qilsun.

11 Chünki sélin'ghan ulni, yeni Eysa Mesihdin bashqa héchqandaq ulni sélishqa bolmaydu. ■

12 Emdi birsi bu ul üstige altun, kümüş, qimmatlik

□ **3:6 «... Apollos sughardi»** — Korint shehiridiki jamaet Pawlusning sözliri arqiliq étiqad qilghanidi; kéyin Apollos Korint shehirige bérip ishen'güchilerni Tewrat-Zebur toghrisidiki bilimliri arqiliq zor derijide righbetlendirgenidi («Ros.» 18-bab). ■ **3:6** Ros. 18:26; 19:1. □ **3:8 «bir meqsettudur»** — grék tilida «birdur». ■ **3:8** Zeb. 62:12; Yer. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; Rim. 2:6; 14:12; 2Kor. 5:10; Gal. 6:5; Weh. 2:23; 22:12. □ **3:9 «biz Xudagha tewe méhnetdashturmiz»** — bashqa birxil chüshendürülüşhi: «biz Xuda bilen méhnetdashturmiz» («2Kor.» 5:20, 6:1nimu körüng). ■ **3:9** 2Kor. 6:1; Ef. 2:20; Kol. 2:7; 1Pét. 2:5. ■ **3:11** Yesh. 28:16; Mat. 16:18.

tashlar, yaghach, chöpler, saman salsa, □

¹³ herbirining singdürgen ejrining qandaqliqi körünidu; chünki shu küni uni ashkare qilidu, chünki uning mahiyiti otta körülidu; ot herbir kishining ejrini, qandaq mahiyettin bolghanliqini sinaydu. □ ■

¹⁴ Birsining ul üstige qurghan ishi puxta saqlinip qalsa, u in'amgha érishidu; □

¹⁵ Birsining qurghini köyüp ketse, u ziyar tartidu; u özi qutulidu, emma goya ottin ötüp qutulghan birsigé oxshap qalidu.

¹⁶ Ejeba, özüglarning Xudaning ibadetxanisi ikenlikinglarni we Xudaning Rohining silerde turghanliqini bilmemsiler? ■

¹⁷ Birsini Xudaning ibadetxanisini xarab qilsa, Xuda uni xarab qilidu; chünki Xudaning ibadetxanisi pak-muqeddestur, siler del shundaqsiler.

¹⁸ Héchkim öz-özini aldimisun; birsi özini bu dewrde dana dep sanisa, nadan bolup qalsun; shuning bilen u dana bolidu. □ ■

□ **3:12 «birsini bu ul üstige... qimmatlik tashlar .. salsa»** — «qimmatlik tashlar» dégen oxshitishning mushu yerde umumiy körsetkini belkim yaqut-göherlerni emes, belki oyulghan, binani puxta qilidighan qattiq chidamliq tashlarni körsetse kérek. Pawlus buning köchme menisini oqurmenlarning oylinishigha qalduridu!

□ **3:13 «shu küni uni ashkare qilidu»** — «shu küni» Mesih Eysa zémin'gha qaytidighan künidur. ■ **3:13** Yesh. 8:20; 48:10; Yer. 23:29; 1Pét. 1:7; 4:12. □ **3:14 «Birsining ul üstige qurghan ishi puxta saqlinip qalsa...»** — démek, «bir kishining ul üstige qoyghan matériyalliri otqa berdashliq bérelise,...».

□ **3:16** 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16; Ibr. 3:6; 1Pét. 2:5. □ **3:18 «birsini özini bu dewrde dana dep sanisa, nadan bolup qalsun»** — Mesihning «Mat.»

18:1-4de we «Mar.» 10:13-16de éytqan sözlirini körüng. ■ **3:18** Pend. 3:7; Yesh. 5:21.

19-20 Chünki bu dunyadiki danaliq Xudagha nisbeten exmeqliqtur; chünki: — «U danishmenlerni öz hiyligerlikining tuziqigha alidu», dep we yene: «Reb danishmenlerning oy-xiyallirining tutami yoqluqini bilidu» dep pütüklüktur. □ ■

21 Shunga héchkim insan dégenlerni pexirlinip danglimisun; chünki hemme mewjudatlar silerge tewedur;

22 Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kéfas bolsun, dunya-jahan bolsun, hayat bolsun, ölüm bolsun, hazirqi ishlar bolsun, kelgüsi ishlar bolsun, hemmisi silerge mensuptur;

23 siler bolsanglar Mesihning, Mesih bolsa Xudaningkidur.

4

Mesihning rosullirining xizmiti

1 Birsu biz toghruluq birnéme démekchi bolsa, bizni Mesihning xizmetkarliri we Xudaning sirliri amanet qilin'ghan ghojidarlar dep bilsun. ■

2 Emdi ghojidar dégenlerdin telep qilinidighini shuki, ular wapadar-sadiq bolushi kérektur. ■

3 Emma men siler teripinglardin yaki bashqa herqandaq insaniy sot teripidin sürüshtürüp ba-

---

□ **3:19-20** «U danishmenlerni öz hiyligerlikining tuziqigha alidu» — «Ayup» 5:13. «Reb danishmenlerning oy-xiyallirining tutami yoqluqini bilidu» — «Zeb.» 94:11. ■ **3:19-20** Ayup 5:13; Zeb. 94:11. ■ **4:1** Mat. 24:45; 2Kor. 6:4; Kol. 1:25; Tit. 1:7. ■ **4:2** Luqa 12:42.

halansam, bu men üçhün zighirchilik ish; men hetta özüm toghruluq sürüshtürüp olturmaymen. □

4 Chünki wijdanim eyibleydighan héchqandaq ish-lirimdin xewirim yoq; emma bu ishning özi méni heqqaniy dep aqlimaydu; méni sürüshtürüp bahalighuchi bolsa Rebdur. ■

5 Shunga waqti-saiti kelmigüche, yeni Reb kelmigüche héch ish toghruluq höküm chiqarmanglar; Reb kelgende u qarangghuluqtiki yoshurun ishlarni ashkarilaydu, qelb-dillardiki barliq oy-niyetlerni ayan qilidu; shu chaghda herbiri Xuda teripidin teriplinidu. ■

6 Emma, i qérindashlar, bu ishlarni silerning menpeetinglarni dep özümge we Apollosqa tetbiqlidim; meqset siler biz arqiliq «pütülgenning dairisidin halqip ketmenglar» dégen sawaqni öginishinglar, shundaqla héchqaysinglarning melum birsini bashqa birsidin üstün dep pexirlinip tekebburliship ketmeslikinglar üçündür. □ ■

7 Chünki kim séni bashqa birsidin üstün qilidu? Sanga ata qilin'ghan nersidin bashqa sende yene néme bar? Hemme sanga bérilgen tursa, némishqa «Mende esli bar idi» dep pexirlinip körenglep

---

□ **4:3 «herqandaq insaniy sot teripidin...»** — dégen grék tilida «insaniy bir kün teripidin...». Ademlarning ishlirini sürüshte qilighuchi bolsa melum bir insanning küni emes, belki Mesihning küni, yeni qiyamet künidur. ■ **4:4** Mis. 34:7; Ayup 9:2; Zeb. 143:2. ■ **4:5** Dan. 7:10; Mat. 7:1; Rim. 2:1; Weh. 20:12.

□ **4:6 «pütülgenning dairisidin halqip ketmenglar»** — bu sözler Tewratta eyni pütülmigini bilen, u Tewrat-Injildiki intayin muhim bir prinsiptur. «Qoshumche söz»imizge qarang. ■ **4:6** Pend. 3:7; Rim. 12:3.

kétisen? □ ■

⁸ Siler alliqachan toyunup kettinglar! Alliqachan béyip kettinglar! Siler bizsiz padishahlar bolup hóküm sürdunglar! Kashki siler heqiqeten hóküm sürgen bolsanglaridi — undaqa biz siler bilen bille hóküm sürgen bolattuq! □

⁹ Chünki Xuda rosullar bolghan bizlarni ölümge mehkom bolghan ademlerde eng axirgha qoyup sazayi qilib otturigha chiqarghan, dep oylaymen; chünki biz pütkül alemge, yeni hem perishtilerge hem insanlarga bir xil tamasha bolduq. ■

¹⁰ Biz Mesih üçün exmeq sanalghanlarmiz, emma siler Mesihde danasiler! Biz ajiz, emma

---

□ **4:7 «Kim séni bashqa birsidin üstün qilidu?»** — bu soalgha belkim mundaq ikki toghra jawab bérilishi mumkin: (1) «melum kishini bashqa bir kishidin bashqiche qilghuchi peqet Xudatur» shunga tekebbur bolushning asasi yoq; (2) héch insanning Xudaning ulughluqi aldida «Men bashqilardin üstün» dep tekebbur bolushining asasi yoq. Shundaq qaraymizki, (1)-jawab Pawlusning démekchi bolghinini körsitidu. «Sanga **ata qilin'ghan nersidin bashqa sende yene néme bar?**» — démek, herbirimizning barliqi Xuda teripidin bizge ata qilinidu; shunga «Mende esli shundaq qabiliyet (talant, küch, qatarliqlar...) bar idi» dep tekebburliship kétish hamaqetliktur. ■ **4:7** Yuh. 3:27; Yaq. 1:17. □ **4:8 «Siler alliqachan toyunup kettinglar! Alliqachan béyip kettinglar! Siler bizsiz padishahlar bolup hóküm sürdunglar! Kashki siler heqiqeten hóküm sürgen bolsanglaridi — undaqa biz siler bilen bille hóküm sürgen bolattuq!»** — shübhisizki, bu sirliq ayetning kinayilik, mesxirilik menisi bar. Korint jamaitidiki köp ademler tolimu tekebburliship kétip: «Biz rosul Pawlus yaki bashqa rosullargha héch kérek emesimiz; biz heqiqeten «rohiy ademler»miz, intayin bilimlik, Xuda aldida intayin ésilzade bolup, padishahdek bolduq» dep ketkenidi. «Qoshumche söz»imizni körüng. ■ **4:9** Zeb. 44:22; Rim. 8:36; 2Kor. 4:11; Ibr. 10:33.

siler küchliksiler; siler izzetlik, emma biz xar; □ ■

¹¹ Hazirqi deqiqigiche ach-yalingach, changqap yürmehtimiz, dumbalinip, sergerdan, makansiz bolup yürmehtimiz; ■

¹² öz qolimiz bilen ishlep japa tartmaqtimiz; ahanetke qalghanda yaxshiliq tilewatimiz; ziyankeshlikke uchrighanda, chidawatimiz; ■

¹³ töhmetke uchrighanda, *biz ularni* chirayliqche *towigha* ündeymiz; biz jahanning dashqili, insanlarning süpüründisi dep qariliwatimiz, ta hazirghiche shundaq.

¹⁴ Bu ishlarni yézishim, silerni xijaletke qaldurush üçün emes, belki söyümlük balilirim süpitide silerge nesihet qiliwatimen; ■

¹⁵ chünki silerning Mesihde tümenligen terbiyiligüchiliringlar bolsimu, silerning atanglar köp emestur; chünki men Mesih Eysada bolup silerni xush xewer arqiliq töreldürüp ata boldum. □ ■

¹⁶ Shunga men silerdin ötünimenki, méni ülge qilinglar. ■

¹⁷ Del bu sewebtin men Rebde bolghan öz söyümlük we ishenchlik oghlum Timotiyni yéninglarga ewettim; herqaysi jaylardiki jamaette ögetkenlirimge egiship, u silerge Mesihde bolghan yollirim toghruluq eslitidu.

□ **4:10** «Biz Mesih üçün exmeq sanalghanlarmiz...» — grék tilida «biz Mesih üçün exmeqler bolduq...» — démek, köpchilik teripidin «exmeq» hésablanduq. ■ **4:10** 1Kor. 2:3. ■ **4:11** Ros. 23:2. ■ **4:12** Mat. 5:44; Luqa 6:28; 23:34; Ros. 7:60; 18:3; 20:34; Rim. 12:14; 1Tés. 2:9; 2Tés. 3:8. ■ **4:14** 1Tés. 2:11.

□ **4:15** «silerning atanglar köp emestur» — rohiy jehettin bolghan atilarni körsitidu, elwette. ■ **4:15** Ros. 18:11; Gal. 4:19; Flm. 10; Yaq. 1:18. ■ **4:16** 1Kor. 11:1; Fil. 3:17; 1Tés. 1:6; 2Tés. 3:9.

18 Emma beziliringlar, «Pawlusni yénimizgga kelmeydu», dep körenglep kettinglar;

19 biraq Reb buyrusa men pat arida yéninglarga barimen; shu chaghda men körenglep ketkenlarning sözlirini emes, belki ularda bolghan küch-qudretni körüp baqay. ■

20 Chünki Xudaning padishahliqi sözde emes, belki küch-qudrette ispatlinidu. □ ■

21 Emdi némini xalaysiler? Yéninglarga tayaq kötürüp bérishimnimu, yaki méhir-mulayimliq rohida bérishimnimu?

5

Éghir bir gunah

1 Hertereptin shu angliniwatiduki, aranglarda buzuqchiliq bar iken — bundaq buzuqchiliq hetta taipiler arisidimu tilgha élinmaydu — u bolsimu birsining öz atisining ayaligha chéqilishtin ibaret. ■

2 Emma siler yoghinap körenglep kettinglar! Bu rezil ishni sadir qilghan kishi arimizdin qoghliwétilsun dep ökünüşünlargha toghra kelmemdu!?

3 Chünki gerche tende siler bilen bille bolmisammu, emma rohta siler bilen bille bolush süpitide alliqachan shundaq men shu hökümnü chiqardimki,

---

■ 4:19 Ros. 18:21; Ibr. 6:3; Yaq. 4:15. □ 4:20 «Xudaning padishahliqi sözde emes, belki küch-qudrette ispatlinidu» — yaki «Xudaning padishahliqi sözde emes, belki küch-qudrette namayan bolidu». ■ 4:20 1Kor. 2:4; 1Tés. 1:5; 2Pét. 1:16. ■ 5:1 Law. 18:8; Qan. 27:20.

4 (hemminglar Reb Eysa Mesihning namida jem bolghanda, özümning rohim siler bilen bolup, Rebbimiz Eysa Mesihning küch-quдрitige tayinip) —

5 shundaq qilghan kishining etliri halak qilinsun, shuning bilen uning rohi Reb Eysaning künide qutquzulushi üçün Sheytanning ilkige tapshurulsun. □ ■

6 Silerning chongchiliq qilghininglar yaxshi emes. «Kichikkine xémirturuch pütkül xémirni boldurup yoghinitidu» dep bilmemsiler? ■

7 Kona xémirturuchni chiqiriwétinglar; shuning bilen siler esli xémirturuchsiz xémirdek yéngi bir zuwula bolisiler; chünki «ötüp kétish héyti» *diki qozimiz* bolghan Mesih qurbanliq qilindi; ■

8 shunga héytni yaman niyetlik we rezillik bolghan xémirturuch bilen emes, belki semimiylik we heqiqet bolghan pétir nan bilen tentene qilip ötküzeyli. □ ■

□ **5:5 «shundaq qilghan kishining etliri halak qilinsun, shuning bilen uning rohi Reb Eysaning künide qutquzulushi üçün Sheytanning ilkige tapshurulsun»** — bu ish (bashqiche éytqanda, «Sheytanning ilkige qayturush») toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. Bezi alimlar «etliri» dégenni rohiy jehettin chüshendüridu, démek, bu ish kishining özining gunahliq tebiiti, yaki Korinttiki pütkül jamaette «gunahliq tebiitidin chiqqan ishlar»ni körsitidu, dep qaraydu. Biz mushu yerdiki «etliri»ni jismaniy jehettin chüshinimiz. «Qoshumche söz»imizde buning asasını körsitimiz. ■ **5:5** 1Tim. 1:20. ■ **5:6** Gal. 5:9. ■ **5:7** Yesh. 53:7; Yuh. 1:29; 1Kor. 15:3. □ **5:8 «shunga héytni yaman niyetlik we rezillik bolghan xémirturuch bilen emes, belki semimiylik we heqiqet bolghan pétir nan bilen tentene qilip ötküzeyli»** — Israilning «ötüp kétish héyti», uningdin kéyinki «pétir nan héyti» we ularning simwolluq ehmiyiti toghruluq «qoshumche söz»imizni, shundaqla «Lawiylar»diki «qoshumche söz»nimu körüng. ■ **5:8** Mis. 12:3,15; Qan. 16:3.

⁹ Men *aldinqi* xette silerge buzuqchiliq qilghuchilar bilan arilashmanglar dep yazghanidim; ■

¹⁰ emma bu déginim bu dunyadiki buzuqchiliq qilghuchilar, yaki nepsaniyetchiler, yaki kazzaplar yaki butperesler bilan arilashmanglar déginim emes; undaq bolghanda dunyadin ayrilishqa mejbur bolattinglar;

¹¹ emma hazirqi bu xétimde yazghinim shuki, özini «qérindash» dep atiwalghan emma shundaqla buzuqluq qilghuchi, nepsaniyetchi, butperes, haraqkesh yaki kazzap bolsa, undaq bir kishi bilan arilashmanglar, hetta uning bilan hemdastixanmu bolmanglar. □ ■

¹² Sirttikilerni höküm chiqirip bir terep qilishning men bilen néme munasiwiti? Lékin ichinglardikilerni özünglar höküm chiqirip bir terep qilish silerning ishinglar emesmu? □

¹³ Lékin sirttikilerning üstige bolsa Xuda Özi höküm chiqiridu. Shunga «bu rezil ademni aranglardin chiqiriwétinglar». □ ■

■ **5:9** Qan. 7:2; Mat. 18:17; 2Kor. 6:14; Ef. 5:11; 2Tés. 3:14.

□ **5:11** «özini «qérindash» dep atiwalghan...» — «qérindash» — özining étiqad yolida qérindash dep atalghan. ■ **5:11** Chöl. 12:14; Mat. 18:17; 2Tés. 3:14; 2Yuh. 10.

□ **5:12** «Sirttikilerni höküm chiqirip bir terep qilishning men bilen néme munasiwiti? Lékin ichinglardikilerni özünglar höküm chiqirip bir terep qilish silerning ishinglar emesmu?» — «sirttikiler» jamaettin sirt turghanlarni, «ichidikiler» jamaetning ichide bolghanlarni körsitidu, elwette. □ **5:13** «bu rezil ademni aranglardin chiqiriwétinglar» — mushu sözler Tewrat, «Kan.» 17:7, 19:9, 22:2, 24:7din ilin'ghan.

■ **5:13** Qan. 17:7

6

Bir-biri bilen dewalishishqa bolamdu?

¹ Silerning aranglarda özara arazliq ish bolsa, uni muqeddes bendilerning bir terep qilishigha tapshurmay, heqqaniysizlarning aldida dewalishishqa pétinalamsiler?□

² Muqeddes bendilerning dunyani soraq qilidighanliqini bilmemsiler? Eger dunyani siler soraq qilidighan ish bolsa, emdi zighirchilik ishlarni hel qilishqa yarimamsiler?■

³ Perishtiler üstidinmu höküm chiqiridighanliqimizni bilmemsiler? Shundaq bolghaniken, bu hayattiki ishlarni hel qilish qanchilik ish idi?□

⁴ Silerde mushu hayattiki ishlar üstidin höküm qilish zörür tépilghanda, jamaet arisida töwen dep qaralghanlarni uni hel qilishqa salmamsiler?□

⁵ Mushularni silerni xijaletke qaldurush üçün dewatimen. Ejeba, aranglarda öz qérindashliri ot-turısında höküm chiqarghudek dana kishi yoqmu, hetta birimu yoqmu?

□ **6:1** «Silerning aranglarda özara arazliq ish bolsa, uni muqeddes bendilerning bir terep qilishigha tapshurmay, heqqaniysizlarning aldida dewalishishqa pétinalamsiler?» — «pétinalamsiler?» — Xudaning bu ishlargha qaratqan ghezipige yüzlinishke pétinalamsiler?, démek. ■ **6:2** Mat. 19:28; Luqa 22:30.

□ **6:3** «muqeddes bendilirining dunya üstidin soraq qilishi ... (2-ayet) ... Perishtiler üstidinmu höküm chiqirishi» — bu ishlar toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ **6:4** «jamaet arisida töwen dep qaralghanlarni uni hel qilishqa salmamsiler?» — bashqa birxil terjimisi: «uni hel qilishqa jamaette héch orni yoqlarni salamsiler?». Lékin 5-ayetnimu körüng.

⁶ Uning ornida, qérindash bilen qérindash dewalishiwatidu, — we kapirlar aldida shundaq qilidu!

⁷ Emeliyette öz aranglarda dewalarning bolghanliqining özi silerge nisbeten bir eyibtur. Némishqa uwalchiliqqa chidimaysiler? Némishqa naheqchilikke yol qoymaysiler?■

⁸ Eksiche, siler naheqchilik qiliwatisiler, xiyanet qiliwatisiler, yene kélip qérindashliringlarga shundaq qilisiler!

⁹ Heqqaniysizlarning Xudaning padishahliqigha warisliq qilalmaydighanliqini bilmemsiler? Aldinip ketmenglar! Buzuqchiliq qilghuchilar, butperesler, zina qilghuchilar, bechchiwazlar, bashqa erler bilen buzuqluq qilghuchilar, ■

¹⁰ oghrilar, nepsaniyetchiler, haraqkeshler, töhmetxorlar yaki aldamchi-kazzaplar Xudaning padishahliqigha warisliq qilalmaydu;

¹¹ bezinglar derweqe shundaq bolghansiler; emma siler Reb Eysa Mesihning namida we Xudayimizning Rohi bilen yuyuldunglar, pakmuqeddes qilindinglar, heqqaniy qilindinglar.■

Téninglar Xudaning ibadetxanisidur

¹² «Hemme nerse manga halaldur», emma hemme nerse paydiliq boluwermeidu; «hemme nerse manga halaldur», emma men héchqandaq nersin-

---

■ **6:7** Pend. 20:22; Mat. 5:39; Rim. 12:17; 1Tés. 5:15; 1Pét. 3:9.

■ **6:9** Gal. 5:19; Ef. 5:5; Weh. 22:15. ■ **6:11** Ef. 2:2; Kol. 3:7; Tit. 3:3; Ibr. 10:22.

ing xumarigha qul bolmaymen. □ ■

¹³ «Yémeklikler ashqazan üçün, ashqazan bolsa yémeklikler üçündür»; emma Xuda u we bu her ikkisini yoqqa chiqiridu; ten bolsa buzuqchiliq üçün emes, belki Reb üçündür; Reb ten üçündür. □

¹⁴ Xuda Rebni tirildürdi, shuningdek biznimu Öz qudriti bilen ölümdin tirildüridu. ■

¹⁵ Téninglarning Mesihning ezaliri ikenlikini bilmemsiler? Undaқта, Mesihning ezalirini élip, pahishe ayalning ezaliri qilsam bolamdu? Hergiz bolmaydu!

¹⁶ Kim pahishe ayal bilen baghlan'ghan bolsa uning bilen bir ten bolidu, dep bilmemsiler? Chünki «*er-ayal* ikkisi bir ten bolidu» — déyilgenidi. □ ■

¹⁷ Emma Rebge baghlan'ghuchi bolsa Uning bilen

□ **6:12 «hemme nerse manga halaldur»** — bu söz-ibare belkim Korintliqlar üçün Injildiki yémek-ichmekler toghruluq bolghan telimlarning bir qisqartilmisi bolushi mumkin. Bu heqiqetke yéqin bolghini bilen, Pawlus hazir ulargha yémek-ichmekler toghruluq bashqa tereplerdinmu oylash kérek, dep telim bermekchi. ■ **6:12** 1Kor. 10:23. □ **6:13 «Yémeklikler ashqazan üçün, ashqazan**

bolsa yémeklikler üçündür» — bashqiche éytqanda: «yémeklikler qorsaqni toydurush üçün, qorsaq bolsa yémekliklerni singdürüş üçün». Korintliqlardin beziliri bu gepni bashqa ishlargha tetbiqlap, «ténimizning herqandaq éhtiyajliri yaki arzu-heweslirini xalighanche qanduruwerek bolidu» dep oylaytti. Lékin, jinsiy exlaqsizliqqa kelsek bu toghra emes, elwette. «**Reb ten üçündür**» — ademni heyran qilarliq bu bayan toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **6:14** Rim. 8:11; 2Kor. 4:14. □ **6:16 «er-ayal ikkisi bir ten bolidu»** — bu Xudaning Adem'atimiz we Hawa'animiz toghruluq bolghan sözi («Yar.» 2:24); bu söz herbir er-ayalliq munasiwette emelge ashurulidu. ■ **6:16** Yar. 2:24; Mat. 19:5; Mar. 10:8; Ef. 5:31.

bir rohtur. ■

¹⁸ Buzuqluqtin qéchinglar. «Insanlarning herbir sadir qilghan gunahi öz ténining sirtida bolidu!» — emma buzuqluq sadir qilghuchi öz ténige qarshi gunah qilidu. □

¹⁹ Silerning téninglar silerni turalghu qilghan, Xuda teripidin silerge iltipat qilin'ghan Muqeddes Rohning ibadetxanisi, siler özünglarni özümningki emes dep bilmemsiler? □ ■

²⁰ Chünki siler chong bedel bilen sétiwélin'ghansiler; shunga téninglarda Xudani ulughlanglar.■

7

Tenha hayat we er-ayalliq

■ **6:17** Ez. 36:26-28; 1Kor. 12:13; Yar. 2:24 □ **6:18** «Insanlarning herbir sadir qilghan gunahi öz ténining sirtida bolidu!» — bezi alimlar, bu sözlerni Pawlusning öziningki, dep qaraydu; emma bashqa gunahlimiz (mesilen, nepsaniyetchilik, haraqkeshlik)mu ténimizge yaman tesir yetküzmemdu? Yetküzidu, elwette. Shunga bizningche bu sözlerni Korintliqlarning özliriningki xata közqarishi dep oylaymiz; ular bu sözni buzuqluq (we bashqa «jismaniy» gunahlarni) qilishqa bahane qilatti. Pawlus uni emdilikte ularning xata közqarashlrini toghrilimaqchi boluwatatti. □ **6:19** «Xuda teripidin silerge iltipat qilin'ghan» — bizningche «silerge iltipat qilin'ghan» dégenlik «Muqeddes Roh»ni körsitidu. Shundaqmu mumkinchilik barki, u bu ayettiki «silerning téninglar» yaki «ibadetxana»ni körsitidu. ■ **6:19** 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16; Ef. 2:21; Ibr. 3:6; 1Pét. 2:5. ■ **6:20** 1Kor. 7:23; Gal. 3:13; Ibr. 9:12; 1Pét. 1:18.

¹ Emdi hazir siler xétinglarda otturigha qoyghan soallargha kéleyli, — «Er ayal zatining ténige tegmise yaxshidur».□

² Durus. Emma buzuqchiliqlardin saqlinish üçün, herbir erkekning özining ayali bolsun, herbir ayalning özining éri bolsun.

³ Er ayaligha nisbeten erlik mejburiyitini ada qilsun, ayalmu érige nisbeten ayalliq mejburiyitini ada qilsun.□ ■

⁴ Ayal öz ténining igisi emes, belki éri uning igisidur; shuninggha oxshashla, er öz ténining igisi emes, belki ayali uning igisidur.

⁵ Peqet pütün zéhninglar bilen dualargha bérilish meqsitide öz maqulluqunglar bilen waqtinche birge yatmasliqqa kéliskendinla bashqa, er-ayal özara bir-birining jinsiy heq-telipini ret qilmisun. Shundaq alahide mezgildin kéyin yene birge bolunglar. Bolmisa, özünglarni tutuwalalmaydighanliqinglardin Sheytan silerni azdurush pursitini tépishi mumkin.■

⁶ Emma mundaq déyishim buyruq yolida emes,

□ **7:1 «Er ayal zatining ténige tegmise yaxshidur»** — «er ayal zatining ténige tegmise (jinsiy munasiwette birge bolush, yaki toy qilishni kórsitidu) yaxshi ishtur» dégen sözler toghruluq: — Ehwalgha qarighanda Korintliqlar arisida: «Toy qilmay, peqet Rebning xizmitide bolush yaxshi» yaki «Er-ayalliq jinsiy munasiwiti yaxshi emes, jinsiy munasiwet ötküzülmisun, köprek dua-tilawetke bérilisun» dégendek gepler tarqalghan bolushi mumkin. Pawlus bu yerde mushu mesililer toghruluq sözlimekchi. □ **7:3 «er ayaligha nisbeten erlik mejburiyitini ada qilsun, ayalmu érige nisbeten ayalliq mejburiyitini ada qilsun»** — «erlik mejburiyiti», «ayalliq mejburiyiti» jinsiy heqliqni öz ichige alidu, elwette. ■ **7:3** 1Pét. 3:7. ■ **7:5** Yo. 2:16.

belki meslihet yolididir.□

⁷ Emdi men barliq ademlarning manga oxshash *boytaq* bolushini xalayttim; lékin bu ishta Xudaning hemme ademge bergén öz iltpati bar; birsi undaq, yene birsi bundaq.□ ■

⁸ Emma men jorisiz tenha yashighanlar we tullargha shuni éytimeyki, mendek tenha turiwerse yaxshi bolidu;□

⁹ emma özünglarni tutuwalalmisanglar, nikahlinglar; chünki *ishq* otida köygendin köre nikahliq bolghan yaxshi.■

¹⁰ Emma nikahlan'ghanlarga kelsek, ulargha men shuni tapilaymenki, — (bu emeliyette méning tapilighinim emes, yenila Rebningki), ayal éridin

---

□ **7:6 «Emma mundaq déyishim buyruq yolida emes»** — bu ayet-tiki «déyishim»ni bezi alimlar «waqitliq ayrilip turush toghrisidiki bir tekliq, buyruq emes» dep chüshinidu, «Emma mundaq déginim buyruq yolida emes, belki meslihet yolididir» dep terjime qilidu. Yene beziler bizning terjimimizdek «déginim»ni Pawlusning er-ay-alliq oghruluq hazir éytqan barliq sözliri dep qarap, «Bu déginim buyruq yolida emes, belki ruxset yolida...» dep terjime qilidu (7-ayetni körüng). □ **7:7 «bu ishta Xudaning hemme ademge bergén öz iltpati bar»** — yeni, bala-chaqiliq bolush, yaki tenha bolush. Pawlus özi tenha bolup, pütün ömrinde ailisiz halda Xudaning xizmitide bolghan. ■ **7:7** Mat. 19:12; Ros. 26:29; 1Kor. 12:11.

□ **7:8 «Emma men jorisiz tenha yashighanlar we tullargha shuni éytimeyki...»** — mushu ayettiki «jorisiz tenha yashighanlar» dégen söz grék tilida öz jorisidin (meyli erdin, meyli ayaldin, ölüm teripidin yaki qanun teripidin) ajriship ketkenlerni körsitidu, we shundaqla toy qilmighanlarnimu öz ichige alidu. ■ **7:9** 1Tim. 5:14.

ajrashmisun □ ■

¹¹ (emma u ajrashqan bolsa, u تنها ötsun, yaki éri bilen yarishiwalsun); we ermu ayalini qoyup bermisun.

¹² Qalghanliringlarga kelsek, men shuni éytimeyki (bu Rebnings éytqini emes), qérindashning étiqadsiz ayali bolsa we ayali uning bilen turuwérishke razi bolsa, u uni qoyup bermisun; □

¹³ *étiqadchi* ayalning étiqadsiz éri bolsa we éri uning bilen turuwérishke razi bolsa, u éridin ajriship ketmisun.

¹⁴ Chünki étiqadsiz er bolsa étiqad qilghan ayalda pak dep hésablinidu; étiqadsiz ayal bolsa *étiqad qilghan* qérindashta pak dep hésablinidu; bolmisa, perzentliringlar haramdin bolghan bolatti; emma ular emdi pak boldi. □

¹⁵ Lékin étiqadsiz bolghan terepning ketküsi bolsa,

□ **7:10** «Emma **nikahlan'ghanlarga kelsek, ularga men shuni tapilaymenki, – (bu emeliyette méning tapilighinim emes, yenila Rebningski)...**» — Pawlus öz telimini Reb Eysaning yer yüzide turghan waqtidiki telimidin ayriwétidu. Bu ish toghruluq we omumen bu bab üstide «qoshumche söz»imizni körüng.

■ **7:10** Mal. 2:14; Mat. 5:32; 19:9; Mar. 10:11; Luqa 16:18.

□ **7:12** «Qalghanliringlarga **kelsek, men shuni éytimeyki (bu Rebnings éytqini emes), ...**» — Reb Eysa yer yüzide bolghinida bu ishlar toghruluq telim bermigenidi. □ **7:14** «Chünki étiqadsiz er

bolsa étiqad qilghan ayalda pak dep hésablinidu; étiqadsiz ayal bolsa étiqad qilghan qérindashta pak dep hésablinidu; bolmisa, perzentliringlar haramdin bolghan bolatti; emma ular emdi pak boldi» — bu ayetke qarighanda, Korinttiki beziler «étiqadchi er yaki ayalning jorisi Eysa Mesihke étiqad qilmighan bolsa undaқта ularning nikahi bulghan'ghan bolidu, shunga ular ajrishishi kérek, shundaқта baliliri «haram»din bolghan bolidu» dep qaraydu. Bundaq közqarash xata.

u ajriship ketsun; bundaq ehwallarda qérindash aka-ukilar, hede-singillar *nikah mejburiyitige* baghlinip qalghan bolmaydu; qandaqla bolmisun Xuda bizni inaq-xatirjemlikte yashashqa chaqirghandur. □

16 Ey *étiqadchi* ayal, éringni *étiqad qildurup* qutulduralaydighanliqingni nedin bilisen? Ey *étiqadchi* er, xotunungni *étiqad qildurup* qutulduralaydighanliqingni nedin bilisen? □ ■

Étiqad yoligha chaqirilghan waqittiki salahiyette turiwéringlar

17 Halbuki, Reb herqaysimizgha qandaq teqsim qilghan bolsa, qandaq halette chaqirghan bolsa, u shuningda méngiwersun; men hemme jamaetlerde shundaq yolyoruqni tapilaymen.

18 Birsü sünnetlik halette chaqirildimu? U qayta sünnetsiz qilinmisun; birsi sünnetsiz halette

---

□ 7:15 «lékin *étiqadsiz bolghan terepning ketküsi bolsa, u ajriship ketsun; bundaq ehwallarda qérindash ... nikah mejburiyitige baghlinip qalghan bolmaydu; qandaqla bolmisun Xuda bizni inaq-xatirjemlikte yashashqa chaqirghandur*» — bu muhim ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ 7:16 «Ey *étiqadchi ayal, éringni étiqad qildurup qutulduralaydighanliqingni nedin bilisen? Ey étiqadchi er, xotunungni étiqad qildurup qutulduralaydighanliqingni nedin bilisen?*» — bizningche Pawlus mushu yerde, ishenmigen jora nikahtin ajrashmaqchi bolghan bolsa, uni étiqad qildurup qutquzush peqet Xudaningla qilidighan ishidur, biz ajiz bendilerning qilidighan ishi emes, shunga (jorisining ketküsi bolsa) uni erkinlikke qoyuwergin, démekchi. «Qoshumche söz»imizni yene körüng. ■ 7:16 1Pét. 3:1.

chaqirildimu? U emdi sünnet qilinmisun. □

¹⁹ Sünnetlik bolush héchnerse hésablanmas, sünnetsiz bolushmu héchnerse hésablanmas; *hésab bolidighini* Xudaning emrlirige emel qilishtin ibarettur.

²⁰ Herkim qaysi halette chaqirilghan bolsa, shu halette qalsun. □ ■

²¹ Sen chaqirilghanda qul halitide idingmu? Uning bilen karing bolmisun; lékin eger hörlük pursiti kelse, uni qolungdin berme.

²² Chünki Rebte chaqirilghan qul bolsa Rebning hör adimidur; uninggha oxshash, chaqirilip hör bolghuchimu Mesihning qulidur.

²³ Siler chong bedel bilen sétiwélinglar; insanalargha qul bolmanglar. ■

²⁴ I qérindashlar, herbiringlar qaysi halette chaqirilghan bolsanglar, shu halette Xuda bilen bille turunglar.

Tenhayashash

²⁵ Emma nikahlanmighanlar toghruluq Rebدين buyruq tapshuruwalmidim; shundaqtimu Rebدين bolghan rehim-shepqetke muyesser

---

□ **7:18** «Birsi sünnetlik halette chaqirildimu? U qayta sünnetsiz qilinmisun» — bezi Yehudiylar melum seweblerdin sünnitidin xijil bolup, «yat ellerdek bolay» dep, özini «sünnetsiz» körsetmekchi bolup birxil opératsiyeni qilduratti. □ **7:20** «Herkim qaysi halette chaqirilghan bolsa, shu halette qalsun» — «qaysi halette chaqirilghan bolsa...» grék tilida «qandaq chaqirilghanliqi bolsa...» déyilidu. Démek, Xuda herbirimizni Mesihge chaqirghinida, ehwal-halitimizni bilip, u halitimizni Uning yolida ishletmekchi bolidu. ■ **7:20** Ef. 4:1; Fil. 1:27; Kol. 1:10; 1Tés. 2:12.

■ **7:23** 1Kor. 6:20; Ibr. 9:12; 1Pét. 1:18.

bolghanliqim üçün sadıq adem süpitide öz pikrimni éytimen. □

26 Emdi hazırqı qiyinchiliqqa qarighanda, er kishining shu *tenha* halette bolushini yaxshi ish deymen. □

27 Ayalgha baghlan'ghan bolsang, undaқта, uning bilen ajrishishni oylima; ayalingdin ajriship kettingmu? Undaқта yene öylinishni oylima.

28 Lékin öylenseng, sen gunah qilghan bolmayesen; we nikahlanmighanlar nikahlansa, ularmu gunah qilghan bolmaydu. Emma shundaқ qilsa ular jismaniý jehette japagha uchraydu; méning silerni uningdin xaliy qilghum bar. □

29 Emma shuni déğüm barki, i qérindashlar — waqit qisqidur. Shunga ayallıq bolghanlar ayalsizlardek bolsun; □

30 matem tutqanlar matem tutmighanlardek

□ 7:25 «... **nikahlanmighanlar toghruluқ Rebdin buyruқ tapshuruwalmidim...**» — mushu yerde «nikahlanmighanlar» bolsa héchqachan jinsiy munasiwet ötküzüp baqmighan pak yigit yaki pak qizlarni kórsitidu, dep qaraymiz. Bezi alimlar bu söz peqet qizlarni kórsitidu, dep qaraydu. Emdi 36-ayetke qaraydighan bolsaq, bu ayet hem yigitlernimu hem qizlarnimu kórsitidighanliqini bayqaymiz. □ 7:26 «**emdi hazırqı qiyinchiliqqa qarighanda,...**» — Pawlus mushu xetni yazghan waqıtta Rim impériyesi boyiche köp sandiki ishen'güchiler zor ziyankeshlikke uchrawatatti. □ 7:28 «**Emma shundaқ qilsa ular jismaniý jehette japagha uchraydu**» — Pawlusning bu sözi, herbir er-ayallıqtiki normal munasiwette bolghan musheqqet-japalar, égiz-peslikler toghruluқ éytilidu, dep qaraymiz. Uning üstige ashu dewrdiki ziyankeshlik astidimu er-ayallarning bir-birige bolghan muhebbiti üçün, bir-birini éghirchiliqtin ayash üçün tartqan derd-elemliri téximu éghir bolushi mumkin idi. □ 7:29 «**waqit qisqidur. Shunga ayallıq bolghanlar ayalsizlardek bolsun...**» — 31-ayettiki izahatni kóring.

bolsun; bext-xushalliqta bolghanlar bext-xushalliqta bolmighanlardek bolsun; mal-mülük sétiwalghanlar mal-mülüksizlerde bolsun;

³¹ bu dunyadiki bayliqlardin behrimen bolghanlar dunyani özining teelluqati dep bilmisun; chünki bu dunyadiki hazirqi halet ötüp kétidu. □ ■

³² Emma silerning ghemsiz bolushunglarni xalaymen. Ayalsiz kishi bolsa Rebning ishlirini oylaydu, qandaq qilip Rebn xursen qilishning ghémide bolidu. ■

³³ Emma ayalliq kishi qandaq qilip ayalini xursen qilish üçün bu dunyadiki ishlarning ghémide bolidu;

³⁴ Yene kélip ayal we nikahlanmighan qizning otturisida perq bar; nikahlanmighan qiz bolsa Rebning ishlirining, qandaq qilip hem tende hem rohta pak-muqeddes bolushning ghémide bolidu; emma yatliq bolghan ayal qandaq qilip éri xursen qilish üçün, bu dunyadiki ishlarning ghémide bolidu.

³⁵ Emma men bu sözni silerning menpeetinglarni közde tutup dewatimen; boynunglarga sirtmaq

---

□ **7:31** «... bu dunyadiki bayliqlardin behrimen bolghanlar dunyani özining teelluqati dep bilmisun; chünki bu dunyadiki hazirqi halet ötüp kétidu» — «waqit qisqidur» 29-31-ayetlerde Pawlus ulargha barliq waqitni, Xudaning xizmiride bolush pursetlirini qedirleshni dewet qilidu. Uning asasiy menisi, mushu dunyadiki bext-bayliqlar bizde bolsa ulardin huzurlansa bolidu, lékin mushu alem «besh künlük» bolghachqa, Xudaning xizmitide, menggülük paydiliq bolghan ishlargha qarap méngishimizgha toghra kélidu, démekchi. ■ **7:31** Yesh. 40:6; Yaq. 1:10; 4:14; 1Pét. 1:24; 1Yuh. 2:17. ■ **7:32** 1Tim. 5:5.

sélish üçün emes, belki ishliringlarning güzel bolushi, könglünghar bölünmigen halda Rebge béirilip Uni kütüshünghar üçün dewatimen.

³⁶ Emma eger birsi niyet qilghan qizgha nisbeten muamilemning durus bolmighan yéri bar dep qarisa, u qiz yashliq baharidin ötüp ketken bolsa, ikkisi özini tutuwalalmisa, u xalighinini qilsun, u gunah qilghan bolmaydu; ular nikah qilsun. □

³⁷ Biraq, birsi öz könglide muqim turup, héchqandaq ishq bésimi astida bolmay, belki öz iradisini bashqurup, könglide niyet qilghan qizini emrige almasliqni qarar qilghan bolsa, yaxshi qilghan bolidu.

³⁸ Qisqisi, öylen'genning öylen'ginimu yaxshi ish, öylenmigenning öylenmiginimu téximu yaxshi ish.

³⁹ Éri hayat chaghda ayali uninggha baghlan'ghandur; emma éri ölümde uxlighan

□ **7:36 «Eger birsi niyet qilghan qizgha nisbeten muamilemning durus bolmighan yéri bar dep qarisa...»** — «niyet qilin'ghan qizi» dégenning bashqa bir chüshenchisi «wedileshken qizi». Ishqilip, bu ayet boyiche, toy qilmighan er kishi könglide bir qizni oylaydu. Qizgha «muamilemning durus bolmighan yéri bar» dégenliki belkim: (1) qizgha bolghan ishqini söz yaki heriket bilen bildürüshtin özini tutuwalalmasliq, lékin uninggha téxi éniq wede qilmasliq, shundaqla qizni qiynash; yaki (2) qizgha wede bergendin kéyin yene ikkilinip waqitni keynige sürüş, shundaqla qizni qiynash; yaki (3) toyning waqtini békitken bolsimu, ular toy waqtini kütüşke özlirini tutuwalalmisa, toyni baldurraq qilsa bolidu. Qisqisi, oghul balilarning qizlarning söygüsi yaki héssiyatliiri bilen oynishishigha hergiz bolmaydu. Toluq ayetning bashqa birxil terjimisi: «Emma eger birsi özining tenhaliqigha qarap namuwapiq yürgen bolsa, yashliq baharidin ötüp ketken bolsa, özini tutuwalalmisa, u xalighiniche qilsun, u gunah qilghan bolmaydu; ular nikah qilsun» yene bashqa terjimilirimu bar; «qoshumche söz»imizni körüng.

bolsa, u xalighan kishige (peqet Rebde, elwette) nikahlinishqa erkin bolidu. □ ■

⁴⁰ Lékin qarishimche u tul qalsa, téximu bextlik bolidu; mendimu Xudaning Rohi bar, dep ishinimen! □ ■

8

Butlarga atalghan taamlar

¹ Emdi «butlarga atap nezir qilin'ghan taamlar» mesilisige kéleyli. «Hemmimizde bilim bar» dep bilimiz. Xosh, biraq bilim bolsa ademni körenglitidu; méhir-muhebbet bolsa ademni quridu. □

□ **7:39 «Éri ölümde uxlighan bolsa»** — mushu söz, ölüp ketkenlikni körsitidu. Tewrat-Injil boyiche étiqadchilargha nisbeten ölüş peqet waqitliq uxlash, xalas. «u **xalighan kishige (peqet Rebde, elwette) nikahlinishqa erkin bolidu**» — «peqet Rebde (nikahlansun)» — (1) peqet étiqadchigha nikahlansun; (2) Rebning shexsiy yolyoruqi bilen nikahlansun, dégen ikki menini öz ichige élishi mumkin. ■ **7:39 Rim. 7:2.** □ **7:40 «mendimu Xudaning Rohi bar, dep ishinimen!»** — bu kinayilik söz. Korint shehiridiki jamaettiki bezi ademler özlirini «peyghember» hésablap, Pawlusning sözlirini qobil qilmaytti (14:36, 37ni körüng). ■ **7:40 1Tés. 4:8.** □ **8:1 «Emdi «butlarga atap nezir qilin'ghan taamlar» mesilisige kéleyli**» — Korint shehiridikilerning köpinchisi bolsa butperes bolup, ular butlarga choqunush üçün butqa atap nezir qilin'ghan göshni yeytti. Korintliqlarning toy we bashqa murasimlirimu butxanilarda ötküzülüp, butqa atap nezir qilin'ghan göshler dastixan'gha qoyulatti. U chaghlarda bundaq göshni yéyish-yémeslik yaki butxanida ötküzülgen murasimlarga qatnishish-qatnashmasliq étiqadchilar üçün chong bir mesile bolghan. «**méhir-muhebbet bolsa ademni quridu**» — «rohiy qurush» («ademni qurush») toghruluq «Rimliqlargha»diki kirish söz»imizni körüng.

² «Méning bilimim bar» dep hésablighan kishi, emeliyette héchnémini téxi bilishke tégishlik derijide bilmigen bolidu. □

³ Emma Xudani söygen kishi bolsa, u Uning teripidin tonulidu. □

⁴ Xosh, emdi «butlarga atap nezir qilin'ghan taamlar» toghruluq — bizge melumki, «Jahanda but dégen héchnéme hésablanmaydu», we «birla Xudadin bashqa héch ilah yoqtur». □ ■

⁵ Gerche nurghun atalmish ilahlar bar bolsimu — meyli ular zéminda yaki asmanda turidu dep qarilishidin qet'iynezer (derweqe «ilahlar» köp, we «reb»ler köptur)

⁶ biraq biz üçün peqetla bir Xuda, yeni Ata bardur. Uningdin barliq mewjudatlar apiride bolghan, bizmu Uning üçün mewjut bolghanmiz; *shuningdek*, birla Reb, yeni Eysa Mesih bardur. Pütkül mewjudatlar U arqiliq mewjut, bizmu U arqiliq hayatmiz. ■

⁷ Emma bundaq bilim hemmimizde téxi yoqtur; téxi butlarga köndürülginidin xalas bolmighan

---

□ **8:2** «**Méning bilimim bar**» dep hésablighan kishi, emeliyette héchnémini téxi bilishke tégishlik derijide bilmigen bolidu — bu ajayib bayan toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ **8:3** «**Emma Xudani söygen kishi bolsa, u Uning teripidin tonulidu**» — «Xuda teripidin tonulidu» — belkim, Xuda uni bilip «bu kishi Méning adimim» dep étirap qilidu, démekchi. □ **8:4** «**Jahanda but dégen héchnéme hésablanmaydu**» we «**birla Xudadin bashqa héch ilah yoqtur**» — 1-ayettiki «hemmimizde bilim bar», «bu dunyada but dégen héchnerse emes» we «Xudadin bashqa héch ilah yoqtur» belkim bu Korint jamaaitidikiler özlirining shuaridek daim éytidighan sözler idi. ■ **8:4** Qan. 4:39; Rim. 14:14; 1Kor. 10:19; Ef. 4:6. ■ **8:6** Mal. 2:10; Yuh. 13:13; 1Kor. 12:3; Ef. 4:6; Fil. 2:11.

bezi *ishen'güchiler* bolsa mushundaq taamlarni «butqa atap nezir qilin'ghan» dep bilip yeydu; shundaqla ularning wijdani ajiz bolghachqa, bulghan'ghan bolidu.■

⁸ Emeliyette taamlarning özliri bizni Xuda bilen yarashaturalmaydu; yémisek bizning kemchilikimiz hésablanmaydu, yégen bolsaq artuqchiliqmu hésablanmaydu.■

⁹ Biraq herhalda *yéyish* erkinliklarning ajizlarga putlikashang bolmasliqigha köngül qoyunglar. ■

¹⁰ Chünki ajiz bir bende bilimi bar bolghan séning butxanidiki dastixanda olturup yégenlikingni körse, undaqla u öz ajiz wijdanigha qarshi halda butlarga atap nezir qilin'ghan taamlarni yéyishke «qurulup kücheytilidighan» bolmamdu? □

■ 8:7 1Kor. 10:28.

■ 8:8 Rim. 14:17.

■ 8:9 Gal. 5:13.

□ 8:10 «Chünki ajiz bir bende bilimi bar bolghan séning butxanidiki dastixanda olturup yégenlikingni körse, undaqla u öz ajiz wijdanigha qarshi halda butlarga atap nezir qilin'ghan taamlarni yéyishke «qurulup kücheytilidighan» bolmamdu?» — bu ayet toghruluq ikki éghiz gep qilish kérek. Birinchi, kona zamanlarda köp butxanilargha munasiwetlik «ashxanilar», «réstoranlar» bar idi. Meqsiti butpereslik emes, belkim peqet payda körüshtin ibaret idi. Emma satqan taamlarning köpinchisi belkim xelqler shu butxanida butlarga atap qilghan nersiler bolushi mumkin idi. Shuning bilen bir waqıtta nurghun kishiler bundaq taamni yéyishning özini «sawabliq ish», «teylelik ish» dep qarishi mumkin. Ikkinchi, Pawlusning «uning wijdani... «**qurulup kücheytilidighan**» dégen sözi kinayilik gep. Mezkur sözni yuqiriqi «muhebbet (**ademni, yeni ademning rohini**) quridu» dégen söz bilen selishturishimiz kérek. «Muhebbetning qurushi»ning netijisi yaxshi, elwette; lékin mushu ayette «bilimi bar» ademning herikiti ajiz qérindishini öz wijdanigha xilapliq qilishqa «qurup kücheytidu».

¹¹ Shuning bilan Mesih uning nijati uchün ölgen, séning qérindishing bolghan bu ajiz bende séning biliming wejidin halak bolidu.■

¹² Shu yol bilan qérindashlarga ziyan yetküzüp gunah qilib, ularning ajiz wijdanini zeximlendürüp, Mesihke qarshi gunah qiliwatisiler.

¹³ Shunga, eger birer taam öz qérindishimni yiqitidighan qiltaq bolsa, qérindishimni yiqitmasliqim uchün men menggügiche göshni qet'iy yémeymen.■

9

Pawlusning köp rosulluq heq-hoquqlirini ishletmesliki

¹ Men erkin emesmu? Men rosul emesmu? Men Rebbimiz Eysa Mesihni körgen emesmu? Siler özünglar méning Rebde bolghan ejrim emesmu?□ ■

² Eger bashqilargha nisbeten rosul dep hésablanmisam, men héch bolmighanda silerge rosul boldum; chünki özünglar Rebde méning rosul bolghanliqimni testiqlighan möhürdursiler.

³ Méni sürüshte qilmaqchi bolghanlarga bolghan jawabim mundaq: —□

■ **8:11** Rim. 14:15. ■ **8:13** Rim. 14:21; 2Kor. 11:29. □ **9:1**

«Men **erkin emesmu? Men rosul emesmu? Men Rebbimiz Eysa Mesihni körgen emesmu? Siler özünglar méning Rebde bolghan ejrim emesmu?**» — Pawlus bu babta bezi ademlerning uninggha «uni qil, buni qil» déyishige «men erkin adem» dep jawab béridu. ■ **9:1** Ros. 9:3,17; 22:14,18; 23:11; 1Kor. 4:15; 15:8; 2Kor. 12:2. □ **9:3** «Méni sürüshte **qilmaqchi bolghanlar...**» — bu söz Korint jamaitide, Pawlus heqiqiy rosul emes, dep yürgen bezi ademlerni körsitidu.

4 Bizlarning yep-ichishke hoquqimiz bar emesmu? □ ■

5 Bizning bashqa rosullar, Rebning Öz iniliri we Kéfasning qilghinidek, étiqadchi bir singilni emrimizge élip seperde hemrah qilip yürüş heqqimiz yoqmu? □ ■

6 Ejeba, peqet Barnabas bilen méningla emgek qilmasliqqa hoquqimiz yoqmu?

7 Kim xirajetni özi tölep *esker bolup* jengge chiqidu? Kim üzümzar bina qilip uning méwisidin yémeydu? Qaysi pada baqquchi padining sütidin ichmeydu? ■

8 Bu dégenlirim peqet insaniy közqarash boyiche éytilghanmu? Tewrat-qanunning özidimu oxshash déyilgen emesmu?!

9 Chünki Musagha chüshürülgen qanunda: «Xaman tepken öküzning aghzigha köshek salma» dep pütülgendur. Xuda öküzlergila köyün'genmu, □ ■

10 yaki buni peqet bizlerni dep éytqanmu? Shübhisizki, bu sözler bizler üçün pütülgendur;

□ 9:4 «Bizlarning **yep-ichishke hoquqimiz bar emesmu?**»

— rosullar xush xewerni tarqitish xizmitige alahide ayrilip chiqqachqa, jamaetlerdin yémek-ichmek jehette, yeni iqtisadiy jehettiki yardemge érishishke hoquqluqtur. Emma Pawlus we xizmetdishi Barnabas Korint shehiride shundaq hoquqni ishletmigen. Kéyinki ayetlerni körüng. ■ 9:4 1Kor. 9:14; 1Tés. 2:6; 2Tés. 3:9. □ 9:5 «Bizning **bashqa rosullar, Rebning Öz iniliri we Kéfasning qilghinidek, étiqadchi bir singilni emrimizge élip seperde hemrah qilip yürüş heqqimiz yoqmu?**» — démek,

rosullar özliri we bala-chaqilirimu jamaetning iqtisadiy yardimige hoquqluqtur. ■ 9:5 Mat. 8:14. ■ 9:7 Yuh. 21:15; 1Kor. 3:6, 7, 8; 2Kor. 10:4; 1Pét. 5:2. □ 9:9 «Xaman **tepkén öküzning aghzigha köshek salma**» — «Qan.» 25:4. ■ 9:9 Qan. 25:4; 1Tim. 5:18.

shuning uchün yer heydigüchi ümidte heydishige tégishlik, shundaqla xaman tepküchimu hosuldin behrimen bolush ümidide ishleshke tégishliktur. □

11 Biz silerge rohiy bext-beriketlerni térip, silerdin maddiy jehettin yigihwalsaq bu chektin éship ketkenlik bolamdu? ■

12 Bashqa *xizmetchiler* silerde mushu hoquqni ishletken yerde, biz shundaq qilsaq téximu bolidighu? Emma Mesihning xush xewirige héch tosalghu bolmisun dep, biz bu hoquqni héchqachan ishlitip baqmiduq; eksiche, herqandaq ishlargha chidap kéliwatimiz. □ ■

13 Ibadetxanidiki muqeddes ishlar uchün ishligüchilerning ibadetxanigha atalghan hediyelerdin yeydighanliqini, qurban'gahta xizmet qiliwatqanlarning qurbanliqlardin ülüşhini alidighanliqini bilmemsiler? ■

14 Shuninggha oxshash, Reb xush xewerni jakarlighuchilarning jéni xush xewerdin béqilsun dep békitkendur. □ ■

15 Emma men bolsam bu hoquqlarning

□ 9:10 «Shuning uchün yer heydigüchi ümidte heydishige tégishlik, shundaqla xaman tepküchimu hosuldin behrimen bolush ümidide ishleshke tégishliktur» — «Am.» 9:13. ■ 9:11

Rim. 15:27; Gal. 6:6. □ 9:12 «... Mesihning xush xewirige héch tosalghu bolmisun dep, biz bu hoquqni héchqachan ishlitip baqmiduq; eksiche, herqandaq ishlargha chidap kéliwatimiz» — ghelite yéri shuki, beziler «Pawlus we Barnabas heqiqiy rosullar emes, chünki ular bizdin pul sorap baqmighan!» dégen. ■ 9:12 Ros. 20:33; 2Kor. 11:9; 12:13. ■ 9:13 Qan. 18:1.

□ 9:14 «... Xush xewerni jakarlighuchilarning jéni xush xewerdin béqilsun» — démek, xush xewerni qobul qilghanlar teripidin qamdalsun. ■ 9:14 Law. 19:13; Qan. 24:14; 25:4; Mat. 10:10; Luqa 10:7; 1Tim. 5:18.

héchqaysisini ishlitip baqmidim. Hem hazirmu mushu hoquqtin padilinay dep mushularni yéziwatqinim yoq! Chünki men bashqilarning méni bu pexirlinidighanlirimdin mehrum qilghinidin köre ölginim tüzük! □

¹⁶ Chünki méning xush xewerni jakarlishimda pexirlen'güdek ish yoq; chünki uning mejburiyiti méni bésip turidu; xush xewerni jakarlimisam halimga way!

¹⁷ Chünki eger uni xalis qilsam, buningdin manga in'am bolidu; emma öz ixtiyarim bilen bolmisa, bu peqet méning ghojidarliq burchini ada qilghinim bolidu, xalas.

¹⁸ Shundaq iken, méning in'amim zadi néme bolidu? Méning in'amim del shuki, xush xewer jakarlighinimda men xush xewerge kishilerni heqsiz érishtürimen — démek, in'amim xush xewer yetküzüshtiki tégishliq *heq élish* hoquqlirimni héch ishletmeslikimdin ibarettur.

¹⁹ Chünki hemme ademning ilkidin erkin bolup, özümni köpchilikke qul qildim; shu yol bilen téximu köprek ademlerni qayil qilip qutquzsam deymen.

²⁰ Yehudiylarni qayil qilip qutquzush üçün Yehudiylargha nisbeten Yehudiygha oxshash boldum; Tewrat qanuni astida turghanlarni qayil qilip qutquzush üçün (Tewrat qanuni astida turghan bolmisammu) Tewrat qanuni astida turghanlarga nisbeten Tewrat qanuni astida

---

□ **9:15 «men bashqilarning méni bu pexirlinidighanlirimdin mehrum qilghinidin köre ölginim tüzük!»** — «bu pexirlen'ginim» del uning xush xewerni héchqandaq in'am-hediyeni qobul qilmay jakarlighanliqini körsitidu.

turghan'gha oxshash boldum; ■

21 Tewrat qanunida bolmighanlarni qayil qilib qutquzush üçün Tewrat qanunida bolmighanlarga nisbeten (Xuda aldida qanunsiz bolmay, belki Mesihning qanunigha boysunushum bilen) men Tewrat qanunida bolmighanlarga oxshash boldum; □ ■

22 ajizlarni qayil qilib qutquzush üçün ajizlarga özüm ajizdek boldum; mumkin qeder köprek ademni qutquzush üçün men herqandaq ademge qarita shundaq adem boldum. □ ■

23 Özümning xush xewerdin nésiwem bolushi üçün uni dep hemme ishni qilimen.

24 Beygige chüshkenlarning hemmisi yügürishidu, emma peqet birila mukapatqa érishidighinini bilmemsiler? Ghelibe qazinish üçün yügürünglar. ■

25 Musabiqide élishquchilarning hemmisi özini her jehettin tizginleydu; ular peqet bir chirip kétidighan tajgha érishish üçün shundaq qilidu, emma biz bolsaq chirimas taj üçün shundaq

---

■ **9:20** Ros. 16:3; 18:18; 21:23. □ **9:21** «Tewrat **qanunida bolmighanlar**» — démek, Yehudiy emesler. Ular Tewrat qanunini bilmeydu yaki uni étirap qilmighanlardur. «**Mesihning qanuni**» — Muqeddes Rohta yashap «Perwerdigar Xudayingni pütün qelbing bilen, pütün jéning bilen we pütün küchüng bilen söygin» we «qoshnangni özüngni söygendek söygin» dégendin ibaret, elwette. ■ **9:21** Gal. 2:3. □ **9:22** «ajizlarni **qayil qilib qutquzush üçün ajizlarga özüm ajizdek boldum**» — «ajizlar» belkim Xuda toghrisidiki bilimni tonup yetmigenliktin wijdani asanla azablinidighan étiqadchilarni, yaki étiqadi küchlük emeslerni körsitidu. ■ **9:22** Rim. 15:1; 1Kor. 10:33; Gal. 6:1. ■ **9:24** Gal. 2:2; 5:7; Fil. 2:16; 2Tim. 4:7; Ibr. 6:18.

qilimiz. □ ■

²⁶ Shunga men nishansiz ademdek yügürüwatmaymen; musht atsam hawagha atidighan ademdek bolmaymen.

²⁷ Uning ornigha men öz ténimni urup özümge köndürüp, uni özümge qul qilimen; undaq qilmighanda, bashqilargha telim jakarlap turup özüm layaquetlik bolmay qélishim mumkin.

10

Israillarning Misirdin chiqip, chöl-bayawandin ötkendiki weqelerdin sawaq élishimiz kérek

¹ Chünki, i qérindashlar, men silerning ata-bowilirimizning hemmisining bulut astida yürgenlikidin we hemmisining déngizdin ötüp mangghanliqidin xewersiz yürüshünlarni xalimaymen;■

² ularning hemmisi bulutta hem déngizda Musaning *yétekchilikige* chömüldürülgen;□ ■

□ **9:25** «Musabiqide élishquchilarning **hemmisi özini her jehettin tizginleydu; ular peqet bir chirip kétédighan tajgha érishish üçün shundaq qilidu...**» — eslidiki «Olimpiya»diki ghaliblar yopurmaq-güllerdin yasalghan tajgha érishetti. ■ **9:25** 2Tim. 2:4; 4:7,8; 1Pét. 4:1; 5:4. ■ **10:1** Mis. 13:21; 14:22; Chöl. 9:18; Qan. 1:33; Ye. 4:23; Neh. 9:12,19; Zeb. 78:13,14; 105:39.

□ **10:2** «ularning (**silerning ata-bowiliringlar, 1-ayetni körüng**) **hemmisi bulutta hem déngizda Musaning yétekchilikige chömüldürülgen**» — mushu (1-2-ayette xatirilen'gen) weqelerni téximu yaxshi chüshinish üçün «Misirdin chiqish» 14-babni körüng. «Musa» Musa peyghember, elwette. Mushu muhim ayet üstide we bu babtiki bashqa misallar toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **10:2** Mis. 13:20-22; 14:19, 20.

³ ularning hemmisi oxshash rohiy taamni yégen; ■
⁴ hemmisi oxshash rohiy ichimlikni ichken; chünki ular özlirige *hemrah bolup* egiship yürgen rohiy uyultashtin ichetti (emeliyette, mushu uyultash Mesihning Özi idi); ■

⁵ shundaqtimu, Xuda ularning köpinchisidin razi bolmighanidi; chünki «Ularning *jesetliri chöl-bayawanda chéchilip qalghan*». □ ■

⁶ Emma bu ishlar ularning béshigha bizlerge sawaq-bésharet bolsun üçhün chühkenidi; buningdin meqset, bizning ularning yaman ishlargha hewes qilghinidek hewes qilmasliqimiz üçhündür. ■

⁷ Siler yene ularning bezilirige oxshash butqa choqunidighanlardin bolmanglar; bular toghru-luq: «Xelq *yep-ichishke olturdi*, andin *keyp-sapagha turdi*» dep pütülgen. □ ■

⁸ Biz yene ularning bezilirining buzuqchiliq qilghinidek buzuqchiliq qilmayli; chünki shu wejidin ulardin yigirme üç ming kishi bir kündila öldi. □ ■

⁹ Yene ularning bezilirining Mesihni sinighinidek Mesihni sinimayli; chünki shu sewebtin ular yi-

■ 10:3 Mis. 16:15. ■ 10:4 Mis. 17:6; Chöl. 20:11; Zeb. 78:15-16

□ 10:5 «Ularning *jesetliri chöl-bayawanda chéchilip qalghan*» — «Chöl.» 14:16, 32. ■ 10:5 Chöl. 26:65. ■ 10:6 Chöl. 11:4,33; Zeb. 106:14. □ 10:7 «Xelq *yep-ichishke olturdi*, andin *keyp-sapagha turdi*» — mushu yerdiki «keyp-sapa» belkim butpereslik hem uninggha baghlan'ghan shehwaniyetni körsitidu. «Pütülgen» — «muqeddes kitabta pütülgen», elwette («Mis.» 32:6). ■ 10:7 Mis. 32:6. □ 10:8 «Biz *yene ularning bezilirining buzuqchiliq qilghinidek buzuqchiliq qilmayli; chünki shu wejidin ulardin yigirme üç ming kishi bir kündila öldi*» — bu weqe «Chöl.» 25:1-9de xaritilen'gen. ■ 10:8 Chöl. 25:1, 9; Zeb. 106:28-29

lanlar chéqishi bilan halak boldi. □ ■

¹⁰ Yene ularning beziliri aghrin'ghandek aghrinip qaqshimanglar — netijide, ular jan alghuchi *perishte* teripidin öltürüldi. □ ■

¹¹ Emdi bu weqelarning hemmisi ularning béshigha bésharetlik misallar süpitide chüshken we axirqi zamanlar béshimizgha kéliwatqan bizlarning ulardin sawaq-ibret élishimiz üçün xatirilen'genidi. □ ■

¹² Shuning bilen «Men *étiqadta* ching tirep turmaq-timen» dégen kishi özining yiqilip kétishidin hézi bolsun!

¹³ Siler duch kelgen sinaqlarning hemmisige bashqa ademlermu oxshash duch kelgen. We Xuda bolsa wediside turghuchidur; U silerni kötürelmigüdek sinaqlargha uchratmaydu, belki sinaq béshinglarga chüshkende, shuning bilen teng uningdin ötüp qutulush yolini yaritip béridu; siler shuning bilen uninggha berdashliq béridighan

---

□ **10:9** «Yene ularning bezilirining Mesihni sinighinidek Mesihni sinimayli; chünki shu sewebtin ular yilanlar chéqishi bilan halak boldi» — «Chöl.» 21:1-9ni körüng. ■ **10:9** Chöl. 21:5; Zeb. 106:14. □ **10:10** «Yene ularning beziliri aghrin'ghandek aghrinip qaqshimanglar — netijide, ular jan alghuchi *perishte* teripidin öltürüldi» — «Chöl.» 16:41-50ni körüng. ■ **10:10** Mis. 16:2; 17:2; Chöl. 14:36; Zeb. 106:25-26 □ **10:11** «bu weqelerning hemmisi ularning béshigha bésharetlik misallar süpitide chüshken» — «bésharetlik misallar»: «qoshumche söz»imizde biz bu bab toghruluq sözliginimizde bu téma toghruluqmu toxtilimiz. ■ **10:11** Rim. 15:4; 1Kor. 9:10; Fil. 4:5; Ibr. 10:25.

bolisiler. □ ■

14 Shu sewebtin, söyümlüklirim, butperesliktin qéchinglar!

15 Silerni eqil-hoshi jayida kishiler dep qarap shuni éytiwatimen; sözligenlirimni bahalap béqinglar: —

16 Biz beriketlik bolsun dep tiligen, beriketlik jamdiki sharabni ichkinimiz, Mesihning qénidin ortaq behirlen'ginimiz emesmu? Bizning oshutqan nanni yéginimiz, Mesihning ténidin ortaq behirlen'ginimiz emesmu? □

17 Biz nurghun bolsaqmu bir nan, bir tendurmiz; chünki hemmimiz shu bir nandin nésiwe alimiz.

□ ■

18 Jismaniy Israilgha qaranglar; qurbanliqlarni yégenler qurban'gahqa néspdashlar emesmu?

19 Emdi néme démekchimen? Butqa atap sunulghan qurbanliqning birer ehmiyiti barmidu? Butning birer ehmiyiti barmidu? ■

20 Yaq, biraq kapirlar butlarga sun'ghan qurbanliqlarni Xudagha emes, belki jinlarga

□ **10:13 «Siler duch kelgen sinaqlarning hemmisige bashqa ademlermu oxshash duch kelgen»** — eyni tékistte: «Siler duch kelgen sinaqlardin héchqaysisi pütkül insaniyetke ortaq emes» dégen sheklide ipadilnidu. ■ **10:13** 1Kor. 1:8; 1Tés. 5:24; 2Pét. 2:9. □ **10:16 «beriketlik jam» ... «oshutqan nan»**

— «beriketlik jam» we «oshutqan nan» dégenler «Rebning ziyapiti» yaki «Rebning ghizasi»din ibarettur. «Rebning ziyapiti» yaki «Rebning dastixini» toghruluqmu 11:23-34ni körüng. □ **10:17 «Biz nurghun bolsaqmu bir nan, bir tendurmiz; chünki hemmimiz shu bir nandin nésiwe alimiz»** — bashqa birxil terjimisi: «Nan bir bolghachqa, bizmu bir ten bolimiz; chünki hemmimiz bir nandin nisiwe alimiz». ■ **10:17** Rim. 12:5; 1Kor. 12:27. ■ **10:19** 1Kor. 8:4.

ataydu. Men silerning jinlar bilen ortaq nésipdash bolushunglarni xalimaymen. □ ■

21 Rebning jamidin we jinlarning jamidin teng ichküchi bolsanglar bolmaydu; Rebning dastixinigha we jinlarning dastixinigha teng daxil bolsanglar bolmaydu.

22 Rebning heset-ghezipini qozghimaqchimizmu? Biz Uningdin küchlükmu-ya?

23 «Hemme nerse halaldur», emma hemme nerse paydiliq boluwermeydu; «hemme nerse halaldur», emma hemme nerse ademning *étiqadini* quralmaydu. □ ■

24 Emdi héchkim öz menpeetini izdimisun, belki özgilerningkini izdisun. ■

25 Gösh bazirida sétilghan herbirnersini wijdaninglarni dep olturmay, héchnémini sürüshte qilmay yewéringlar.

26 Chünki «Jahan we uninggha tolghan hemme mewjudatlar Perwerdigargha mensüptur» *dep pütülgen*. □ ■

27 Emma *étiqad* qilmighanlarning birersi séni ziyapetke teklipl qilsa we könglüng tartsa, alding-

---

□ **10:20** «kapirlar **butlarga sun'ghan qurbanliqlarni Xudagha emes, belki jinlarga ataydu**» — «kapirlar» grék tilida «taipiler» yaki «eller». ■ **10:20** Law. 17:7; Qan. 32:17. □ **10:23** «**hemme nerse manga halaldur**» — bu söz-ibare belkim Korintliqlar ishliwatqan Injildiki yémek-ichmekler toghruluq telimlarning qisqartilmisi bolushi mumkin. Bu heqiqetke yéqin bolghini bilen, Pawlus hazir ulargha yémek-ichmekler toghruluq bashqa tereplerdinmu oylash kérek, dep telim bermekchi. ■ **10:23** 1Kor. 6:12.

■ **10:24** 1Kor. 13:5; Fil. 2:4. □ **10:26** «**Jahan we uninggha tolghan hemme mewjudatlar Perwerdigargha mensüptur**» — «Zeb.» 24:1 we 50:12, 89:11. ■ **10:26** Mis. 19:5; Zeb. 24:1; 50:12, 89:11

gha qoyulgan hemmini wijdaningni dep olturmay yewer; ■

²⁸ emma birsi sanga: «Bu butlarga atalghan qurbanliq taami» dése, undaқта uni yéme; némishqa déseng, bu ishni sanga éytqan ademning sewebi üçün, shundaqla wijdanning sewebi üçündür; □

²⁹ men dégen wijdan séningki emes, belki héliqi kishining wijdani; méning erkinlikimge bashqilarning wijdani teripidin yaman dep baha bérilishining hajiti barmu?

³⁰ Men teshekkür éytip yésem, teshekkür éytqan nersini durus yéginim tüpeylidin yaman dep qarilishimning néme hajiti? □ ■

³¹ Shunga siler némini yésenglar, némini ichsenglar yaki herqandaq bashqa ishlarni qilsanglar, hemme ishlarni Xudagha shan-sherep keltürülsun dep qilinglar. ■

³²⁻³³ Men özüm hemmeylenni hemme ishta memnun qilishqa intilginimdek, öz menpeetim üçün emes, belki köpchilikning menpeeti, ularning qutquzulushi üçün intilginimdek, héchkimning aldigha — Yehudiylar bolsun, gréklar bolsun, Xudaning jamaitidikiler bolsun aldigha

---

■ **10:27** Luqa 10:7; 1Kor. 8:7. □ **10:28** «Birsi sanga: «bu butlarga atalghan qurbanliq taami» dése,...» — dégüchining körsetmekchi bolghini belkim: (1) «Sen ishen'güchi emesmu, bundaq butlarga chétishliq nersini yémesliking kérek» yaki (2) «Bu alahide butlarga nezir qilin'ghan, shunga uni yéseng, sanga alahide beriket bolidu!». «Qoshumche söz»imiznimu körüng. □ **10:30** «Men teshekkür éytip yésem, teshekkür éytqan nersini durus yéginim tüpeylidin yaman dep qarilishimning néme hajiti?» — mushu muhim prinsip toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **10:30** Rim. 14:6; 1Tim. 4:3. ■ **10:31** Kol. 3:17.

putlikashang bolmanglar.
Men Mesihni ʔlge qilghinimdek, silermu meni ʔlge qilinglar.■

11

Ibadet qaidiliri

¹⁻² Emdi silerni shuning ʔchʔn teripleymenki, i qérindashlar, hemme ishlarda siler meni eslep turuwatisiler, men silerge tapshurghinimdek, kórsetmilerni tutup kéliwatisiler.■

³ Emma men silerning her erning béshi Mesihdur, ayalning béshi erdur we Mesihning béshi Xudadur dep bilishinglarni xalaymen.□ ■

⁴ Shunga, *ibadetke qatnashqanda*, herqandaq er béshigha birnerse artqan halda dua qilsa yaki bésharet berse, u ʔz béshigha hórmetsezlik qilghan bolidu.□

⁵ Emma *ibadetke qatnashqanda*, herqandaq ayal béshigha birer nerse artmighan halda dua qilsa yaki bésharet berse, u ʔz béshigha hórmetsezlik qilghan bolidu; bundaq ayalning

---

■ **10:32-33** Rim. 14:13; 1Kor. 9:22. ■ **11:1-2** 1Kor. 4:16; Fil. 3:17; 1Tés. 1:6; 2Tés. 3:9. □ **11:3** «**ayal (yaki qiz)ning béshi erdur**» — toy qilghanda uning béshi ʔz éri, elwette; turmushqa chiqmighan bolsa uning atisi; tenha, tul yaki ajrashqan qiz-ayallar bolsa, ularning béshi (bar bolsa) jamaettiki aqsaqallar bolidu.

■ **11:3** Yuh. 14:28; 1Kor. 3:23; 15:27; Ef. 5:23. □ **11:4** «**ibadetke qatnashqanda, herqandaq er béshigha birnerse artqan halda ... bésharet berse**» — «bésharet berse» — «Xudaning wehiyisini yetkʔzse», yaki «peyghamberlik sʔz qilsa...» dégenlik. «ʔz béshigha hórmetsezlik qilidu» — démek, Mesihge bihórmetlik qilidu.

chéchi chüshürüwétilgen, *reswa qilin'ghan* ayaldin perqi yoqtur. □

⁶ Ayal kishining béshigha artqini yoq bolsa, chachliri chüshürüwétilsun; ayalgha nisbeten chachlirining késiwétilishi yaki chüshürüwétilishi uyatliq ish bolsa, emdi uning béshigha birer artqini bolsun. ■

⁷ Chünki er kishi bolsa béshini yapmasliqi kérek; chünki u Xudaning süret-obrazi we shan-sheripidur; emma ayal kishi bolsa erning shan-sheripidur. □ ■

⁸ Chünki er bolsa ayaldin emes, belki ayal erdindur. □ ■

⁹ Shuningdek er kishi ayal üçün emes, ayal kishi er üçün yaritilghandur.

¹⁰ Bu sewebtin, hem perishtilerning sewebidin

□ **11:5** «...u öz béshigha hörmetsizlik qilidu» — démek, öz érige yaki jamaetning aqsaqallirigha hörmetsizlik qilidu. «bundaq **ayalning chéchi chüshürüwétilgen, reswa qilin'ghan ayaldin perqi yoqtur**» — kona zamanlarda ayallar buzuqchiliq qilghan bolsa, ularni jazalash usuli ayalni reswa qilip chéchini chüshürüwétishtin ibaret idi. ■ **11:6** Chöl. 5:18; Qan. 22:5. □ **11:7**

«Chünki **er kishi bolsa béshini yapmasliqi kérek; chünki u Xudaning süret-obrazi we shan-sheripidur; emma ayal kishi bolsa erning shan-sheripidur**» — bu ayettin (we shundaqla 4-6-ayetlerdin) Pawlusning adettiki ehwallar emes, belki ibadet sorunliri toghruluq sözlewatqanliqi éniq turidu; bu uning erlerge talagha chiqqanda herqandaq böklerni kiyishini men'i qilghini emes! Uning bu sözliride ayallarning talada yürgende romal-yaghliq artish-artmasliqi toghrisidimu gep yoq. ■ **11:7** Yar. 1:26,27; 5:1; 9:6; Kol. 3:10. □ **11:8** «chünki **er bolsa ayaldin emes, belki ayal erdindur**» — oqurmenlarning éside barki, Xuda Hawa'animizni Adem'atimizning ténidin qowurghisini élip yasighan. «Yar.» 2-babni körüng. ■ **11:8** Yar. 2:18, 21.

ayal kishi béshida hoquqning *belgisige* ige bolushi kérek. □

11 Halbuki, Rebde ayal ersiz bolmas we er ayalsiz bolmas;

12 chünki ayal erdin chiqirilghinidek, er ayal arqiliq *tughulidu*; lékin hemme ish Xudadindur.

13 Öz könglünglarda baha béringlar; ayallarning béshigha birnerse artmay turup Xudagha dua qilishi muwapiqmu?

14 Tebietning özi silerge er kishining uzun chachliri bolsa uninggha uyat ikenlikini ögetmidimu?

15 Emma ayal kishining uzun chachliri bolsa, bu uninggha shan-sherep bolidu; chünki uning uzun chachliri uninggha bézek-yépincha bolsun dep teqdim qilin'ghan.

16 *Birsining bu ishlar toghruluq* talash-tartish qilghusi bolsa, *shuni bilsunki*, bizlerde hem Xudaning jamaetliridimu shulardin bashqa héch qaidiler yoqtur. ■

Rebning dastixini toghruluq

17 Emma hazir démekchi bolghan ish, yeni siler yighilghan sorunlarga kelsek, uningda silerni teriplimeymen; chünki yighilghininglarning netijisi paydiliq emes, belki ziyanliq boluwatidu.

18 Chünki birinchidin, siler jamaette yighilghininglarda, aranglarda guruhlarga

---

□ **11:10** «perishtilerning **sewebidin ayal kishi béshida hoquqning belgisige ige bolushi kérek**» — «perishtilerning sewebidin» toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. Biz bu ayetler (1-16)ni teqsiliy halda sherhleyimiz. ■ **11:16** 1Tim. 6:4.

bölünüşler bolghanliqini anglidim; bu gepke qismen ishendim.

¹⁹ Aranglarda bölünüşler peyda bolmay qalmaydu. Undaq bolmighanda aranglarda kimning layaquetlik bolghanliqini körüwalghili bolmaytti. □ ■

²⁰ Siler bir yerge jem bolghininglarda, siler *heqiqeten* «Rebning ziyapiti»din yémeysiler. ■

²¹ Chünki yégininglarda herbiringlar bashqilarning yéyishini kütmeyla özünglar élip kelgen ghizani yewérisiler-de, birsi ach qalidu, yene birsi mest bolup kétidu. □

□ **11:19 «Aranglarda bölünüşler peyda bolmay qalmaydu...»**

— az bolmighan alimlar Pawlusning bu jümlisi kinayilik, Korintliqlarni tenqid qilidighan alahide sözler, dep qaraydu. Bizmu mushu közqarashqa mayilmiz; chünki Injilda tilgha élin'ghan bashqa jamaetler arisida ehwal undaq emes idi; eksiche, ularning birliki xéli küchlük idi (mesilen, Filippi shehiridiki jamaette). Qandaqla bolmisun, melum jamaetiki ishen'güchilerning köpinchisi Korintiki jamaettek «Roxqa tewe» emes, belki «etke tewe», «étiqadta bowaqlar» bolsa, undaqta «bölünüşler» peyda bolmay qalmaydu. Bundaq ehwal heqiqeten Rebning yolini izdigüchilerge köprek bésim bérip, ularning Rohida tézla östürülüshi muhim bir türtke bolidu. ■ **11:19** Mat. 18:7; Luqa 17:1; Ros. 20:30; 1Yuh. 2:19. ■ **11:20** Luqa 22:14-20. □ **11:21**

«Chünki yégininglarda herbiringlar bashqilarning yéyishini kütmeyla özünglar élip kelgen ghizani yewérisiler-de, birsi ach qalidu, yene birsi mest bolup kétidu» — rosulning sözlirige qarighanda, Korint étiqadchilar jamaitining yighinlirida pat-pat «ortaq ziyapet»ni tutatti, shuning bilen bir waqitta «Rebning ziyapiti»ni yéyetti («Yeh.» 12ni körüng). Lékin bay qérindashlar öz mol tamaqliri alghach özining bayliqlirini köz-köz qilip körsitetti, bashqa kembeghel qérindashlar bilen ortaqlashmaytti. «Ziyapet» qalaymiqan bolghachqa, «Rebning ziyapiti»ning özi közge ilinmay bolup qélip, Rebning namigha nomus keltürgenidi.

²² Yep-ichishke öz öyliringlar yoqmu? Xudaning jamaitini közge ilmay, yoqsullarni xijaletke qoymaqchimusiler? Silerge néme désem bolar? Silerni teriplemdimen? Yaq, silerni teriplimeymen. □

²³ Chünki men silerge *Rebning ziyapiti toghruluq* yetküzgenlirimni özüm Rebdin tapshuruwalghanmen; démek, Reb Eysagha satqunluq qilin'ghan kéchide u qoligha nan élip, ■

²⁴ teshekkür éytqandin kéyin uni oshtup: «Mana, silerge atalghan Méning ténim; buni Méni eslep turush üçün mushundaq qilinglar» — dédi.

²⁵ Shuningdek, ghizadin kéyin u jamni qoligha élip: «Mana, bu jamdiki sharab qénimda bolghan «yéngi ehde»dur; her qétim buningdin ichkinglarda, Méni eslep turush üçün shundaq qilinglar» — dédi. □

²⁶ Chünki siler her qétim bu nandin yégen, bu jamdin ichken bolsanglar, taki Uning qaytip kélishigiche siler Rebning ölümünü jakarlighan bolisiler. ■

²⁷ Shuning üçün, kimki layaqetsiz halda bu nanni yése yaki Rebning jamidin ichse, Rebning téni hem qénigha nisbeten gunahkar bolidu. ■

²⁸ Shuning üçün herbirsi bu ishlar üstide öz-özini

□ **11:22** «Yep-ichishke öz öyliringlar yoqmu? Xudaning jamaitini közge ilmay, yoqsullarni xijaletke qoymaqchimusiler?» — bezi étiqadchilar jem bolup olturghan sorunlarda köp ghizalarni élip kélip yése, ghizasiz qérindashliri elwette xijil bolup qalidu. ■ **11:23** Mat. 26:26; Mar. 14:22; Luqa 22:19. □ **11:25** «... Mana, bu jamdiki sharab qénimda bolghan «yéngi ehde»dur» — «yéngi ehde» Tewrat, «Yer.» 31:31-34de bésharet bérilgen. ■ **11:26** Yuh. 14:3; Ros. 1:11. ■ **11:27** Chöl. 9:10,13; Yuh. 6:51,63,64; 13:27; 1Kor. 10:21.

tekshürüp, andin nandin yésun, jamdin ichsun. ■

²⁹ Chünki *Rebning* ténini perq etmey turup yégüchi we ichküchi herkim özige höküm-jazani yetküzüp yep-ichidu. □

³⁰ Bu sewebtin aranglardiki nurghun ademler zeipliship késel boldi, hetta xéli bir qismi *ölümde* uxlap qaldi. □

³¹ Lékin eger öz üstimizni tekshürüp höküm chiqarghan bolsaq, béshimizgha *Rebning* höküm-jazasi chüshürülmeydighan bolidu. ■

³² Emma gerche üstimizge Reb teripidin höküm-jazalar chüshürülgen bolsimu, emeliyette bu Uning bizge chüshürgen «terbiye jazasi»dur; buningdin meqset, bizning bu dunya bilen birlikte halaketke höküm qilinmasliqimiz üçündür.

³³ Shunga, i qérindashlar, *Rebning ziyapitide* yéyishke jem bolghininglarda, *hemmeylen toluq kelgüche* bir-biringlarni kütünglar.

³⁴ Birsi ach qorsaqaq bolsa awwal öyide yep kel-sun; shundaq qilip silerning jem bolushunglar özünglarga höküm-jaza yetküzmeydighan bolidu. Qalghan bashqa mesililerni bolsa, men barghin-

---

■ **11:28** 2Kor. 13:5. □ **11:29** «... *Rebning ténini perq etmey turup yégüchi we ichküchi herkim özige höküm-jazani yetküzüp yep-ichidu*» — «Rebning ténini perq etmeslik» dégenlikning belkim ikki xil tereplimisi bolushi mumkin: (1) özini «Men Rebning ténidiki bir eza, bashqa qérindashlarmu shundaq» dep bilip yetmey, «Rebning ténini»diki qérindashlarni közge ilmasliq (21-22-ayetlerni körüng); (2) «Rebning ziyapiti Rebbimizning biz üçün qurban qilghan ténini ipadileydu» dep bilip yetmesilik. □ **11:30** «*hetta xéli bir qismi ölümde uxlap qaldi*» — «uxlap qaldi» dégen söz ölüshni körsitidu. Injil boyiche étiqadchilargha nisbeten ölüsh peqet waqitliq uxlash, xalas. ■ **11:31** Zeb. 32:5; Pend. 18:17.

imda tertipke salimen.

12

Rohiy iltipatlar

¹ Emma i qérindashlar, rohiy iltipatlarga kelsek, silerning ular toghruluq bilmey qélishinglarni xalimaymen.□

² Siler taipilerning arisida bolghan waqtinglarda herxil yollargha bashlinip, gas-gacha butlarga *choqunushqa* azdurulup ketkinglarni bilisiler.

³ Shunga men silerge uqturimenki, héchkim Xudaning Rohida turup: «Eysagha lenet!» démeydu we herqandaq biri Muqeddes Rohta bolmay turup «Eysa Rebdur!» dep éytalmaydu.■

⁴ Emma iltipatlar xilmuxil, lékin Roh bolsa birdur.□ ■

⁵ Xizmetler bolsa herxil, emma *biz xizmitini qilidighan* Reb birdur.

⁶ Ishlesh yolliri herxil, emma hemmeylende hemme ishni wujudqa chiqarghuchi Xuda birdur.

⁷ Emma hemmeylenning menpeeti üçün herbirige Rohning namayan bolushi béghishlinidu.

□ **12:1** «rohiy iltipatlarga kelsek...» — «rohiy iltipatlar» dégenler Muqeddes Roh ata qilghan, mushu bapta «tebietin tashqiri» möjizilik qabiliyetlerni körsitidu. ■ **12:3** Mar. 9:39; Yuh. 13:13; 1Kor. 8:6. □ **12:4** «Emma iltipatlar xilmuxil, lékin Roh bolsa birdur» — «Roh» dégen Xudaning Rohi, Muqeddes Roh. ■ **12:4** Rim. 12:6; 1Pét. 4:10.

8 Chünki Roh arqiliq birige danaliq yetküzgüchi söz, yene birige shu oxshash Roh arqiliq xewer yetküzgüchi söz teqsim qilinidu;□

9 yene oxshash Roh arqiliq bashqa birige alahide ishench, yene birige oxshash Roh arqiliq *késellerni* saqaytish iltipatliri, □

10 birawgha möjizilerni yaritish teqsim qilinidu; birawgha wehiy-bésharet bérish; birawgha herxil rohlarni perq étish, birawgha namelum tillarda sözlesh, yene birawgha namelum tillarni terjime qilish iltipati teqsim qilinidu. □

11 Emma bu ishlarning hemmisini yürüzgüchi oxshash shu bir Rohtur, U herbirige Özi layiq körüp, ayrim-ayrim teqsim qilip béridu.■

12 Chünki insaniy ten bir bolsimu nurghun ezaliri bolghinidek, shundaqla ezaliri nurghun bolsimu özara qoshulup bir ten bolghandek, Mesih Özimu hem shundaqtur. ■

13 Chünki hemmimiz, meyli Yehudiylar bolsaqmu, Grékler bolsaqmu, qullar bolsaqmu, hörler bolsaqmu, bir Rohta bir ten'ge kirishke chömüldürüldüq we bir Rohtin ichishke nésip qilindüq. ■

□ **12:8** «... Roh arqiliq birige danaliq yetküzgüchi söz, yene birige shu oxshash Roh arqiliq xewer yetküzgüchi söz teqsim qilinidu» — bu ikki iltipat we töwendiki yene yette «rohiy iltipat» toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. □ **12:9** «*késellerni saqaytish iltipatliri*» — grék tilida «saqaytishlarning iltipatliri» — démek, Muqeddes Rohning möjizilik saqaytish yollari birxilla emes. □ **12:10** «*wehiy-bésharet bérish*» — grék tilida: «peyghemberlik söz qilish». «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **12:11** Rim. 12:3, 6; 1Kor. 7:7; 2Kor. 10:13; Ef. 4:7. ■ **12:12** Rim. 12:4, 5; Ef. 4:16. ■ **12:13** Gal. 3:28.

14 Chünki ten birla ezadin emes, belki köp ezalardin terki b tapidu.

15 Eger put: «Men qol bolmighinim üçün men ten'ge tewe emesmen» désila, undaqta u heqiqeten ten'ge tewe emes bolamdu?

16 Qulaq: «Men köz emes, shunga men ten'ge tewe emesmen» désila, undaqta u heqiqeten ten'ge tewe emes bolamdu?

17 Pütün ten közla bolsa, undaqta anglash sézimimiz nedin bolidu? Pütün ten qulaqla bolsa, undaqta purash sézimimiz nedin bolidu?

18 Halbuki, Xuda Özige layiq körge ten ezalirining herbirini ayrim-ayrim öz jayigha orunlashedurghan;

19 eger ularning hemmisi oxshash eza bolsa, undaqta uni qandaqmu ten dégili bolatti?

20 Emdilikte ezalar köp, ten bolsa birdur.

21 Köz qolgha: «Méning sanga éhtiyajim chüshmeydu!» déyelmeydu; yaki bash bolsa putlarga: «Méning silerge éhtiyajim chüshmeydu!» déyelmeydu.

22 Del eksiche, tendiki ajiz-erzimes dep körün'gen ezalar kem bolsa bolmaydu;

23 we hem tendiki biz étiwarsiz dep hésablighan ezalargha bolsa, téximu köprek étiwar qilimiz; shundaqla isketsiz dep qaralghan ezalirimiz téximu isketlik qilinidu;

24 eslide yarishimliq bolghan ezalirimizgha bolsa shundaq qilishning hajiti yoq. Emma Xuda pütün tenni shundaq birleshtürgenki, U étiwarsiz dep hésablan'ghan ezalargha téximu köp étiwar béridu.

25 Buningdin meqset tende héch bölünüşler

bolmasliqi, belki barliq ezalar özara oxshash köyümchanliqta bolushi üçündür.

²⁶ Bir eza japa-derd tartsa, barliq ezalar uning bilen teng japa-derd tartidu; bir ezagha sherep kelse, barliq ezalar uning bilen teng shadlinidu.

²⁷ Emdi siler Mesihning ténidursiler, herbiringlar Uning ayrim-ayrim ezasidursiler. ■

²⁸ Xuda jamaette mushundaqlarni orunlashturghan: — awwal rosullarni, andin peyghemberlerni, üçinchi bolup telim bergüchilerni; andin möjize körsetküchilerni, andin türlü késellerni saqaytish iltipatirigha ige bolghanlarni, yarem bergüchilerni, yétekchilik qilghuchilarni, herxil namelum tillarda sözleydighanlarni teyinlep orunlashturghandur. □ ■

²⁹ Hemmeylen rosulmu? Hemmeylen peyghembermu? Hemmeylen telim bergüchimu? Hemmeylen möjize körsetküchmu?

³⁰ Hemmeylende saqaytish iltipatliri barmu? Hemmeylen namelum tillarda sözlemdu? Hemmeylen namelum tillarni terjime qilalamdu?

³¹ Emma siler chongraq iltipatlarni tegezza bolup qoghlanglar; halbuki, men hazir silerge hem-

---

■ **12:27** Rim. 12:5; Ef. 1:23; 4:12; 5:23; Kol. 1:24. □ **12:28** «awwal rosullarni, andin peyghemberler...» — «Tewrat dewridiki peyghemberler» we «Injil dewridiki peyghemberler» toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. «**namelum tillar**» — «rohiy tillar» depmu atilidu. Chünki bu tillarni Xudaning Rohi insanning rohigha tapshuridu; bezi waqitlarda biz ularni «karamet til», «natonush til», «gheyril til» depmu ataymiz, chünki bu til sözlüğüchi we anglighuchilargha chüshinishlik emes; «tebiettin tashqiri» bolghan bu xil tilni «dua tili» dep teriplisekmu bolidu. ■ **12:28** Ef. 2:20; 4:11.

midin ewzel bir yolni körsitip bérey.

13

Méhir-muhebbet hemmidin ulugh

¹ Men egerde bu dunyadiki kishiler sözlewatqan herxil tillar hetta perishtilerning tilliri bilenmu sözliyeleydighan bolsammu, biraq men méhir-muhebbetsiz bolsam, u chaghda men peqet bir «dang-dang» qilidighan mis dang, bir «chang-chang» qilidighan chang bolup qalimen, xalas. □

² Eger men peyghemberlik qilalisam, barliq sirlar, barliq bilimlerni chüshinip bolghan bolsammu, hem shuning bilen bir waqitta taghlarni yötkiyeligüdek toluq ishenchte bolsammu, emma mende méhir-muhebbet bolmisa, undaqta men héchnerse bolmighan bolimen. ■

³ Eger barliq mal-mülkümnü sediqige atap hem ténimni *Xudaning yolida* qurbanliq süpitide köydürülüşke sun'ghan teghdirdimu, emma mende yenila méhir-muhebbet bolmisa, undaqta méning héchqandaq paydam yoq bolghan bolidu.

⁴ Muhebbet sewr-taqetlik bolush hem méhribanliqtur;
Muhebbet hesetxorluq qilmaydu:

□ **13:1** «Men egerde bu dunyadiki kishiler sözlewatqan herxil tillar hetta perishtilerning tilliri bilenmu sözliyeleydighan bolsammu...» — démek, «shundaq intayin küchlük rohiy iltipat mende bolsimu,...». Bu ayettin yene shundaq déyeleymizki, heqiqeten Xudadin kelgen herbir «namelum til» emeliyette dunyadiki melum bir milletning tili yaki perishtilerning tilidur. ■ **13:2** Mat. 7:22; 17:20; 21:21; Mar. 11:23; Luqa 17:6; Rim. 12:7.

Muhebbet özini maxtimaydu,
Tekebburluq qilmaydu;■

⁵ Nomussizliq qilmaydu,
Öz menpeetini közlep yürmeýdu,
Tériktürülmeydu,

Könglide öchmenlik saqlimaydu;■

⁶ Heqqaniysizliqtin xushal bolmaydu,
Belki emeliyettin, heqiqettin xushal bolidu;■

⁷ hemme ishda qorsiqi kenglik qilidu, hemmige
yüzlinip *Xudagha* ishinidu, hemme ishqa ümid
baghlaydu, hemmige chidaydu.□

⁸ Méhir-muhebbet hergiz axirlashmaydu.
Bésharetler bolsa, kargha kelmeydu: «namelum
tillar» bolsa, tügeýdu: *möjizilik* bilimlermu kargha
kelmeydu.

⁹ Chünki bizning bilidighanlirimiz qismen,
bésharet béridighanlirimiz qismen;

¹⁰ lékin mukemmellik kelgende, qismenlik
yoqilidu.

¹¹ Men kichikimde balilarche sözlidim, balilarche
oylidim, balilarche hésablidim; chong bolghin-
imda, men baliliqni tashlidim.

¹² Chünki biz hazir bir tutuq dérizidin müjmel halda
körimiz, lékin shu chaghda yüzmuyüz körimiz: Hazir
men qismen tonuymen, shu chaghda men *Xuda*
méni tonup kéliwatqandek tonuymen.■

¹³ Hazir ishench, ümid, méhir-muhebbettin ibaret

■ 13:4 Pend. 10:12; 1Pét. 4:8. ■ 13:5 1Kor. 10:24; Fil. 2:4.

■ 13:6 2Yuh. 4. □ 13:7 «Hemme ishda qorsiqi kenglik
qilidu...» — yaki «hemme ishni yapidu...» — démek, mumkin bolsa
bashqilarning sewenlik-gunahlrini chitqa yaymaydu. ■ 13:12
2Kor. 3:18.

bu üç nerse turuptu; bulardin eng üstün turidighini méhir-muhebbettur.

14

«Rohiy iltipatlar»din qandaq paydilinish kérek

¹ Méhir-muhebbetke intilip uni qoghlishinglar we hem rohiy iltipatlargha, bolupmu bésharet bérishke intizar bolunglar.□

² Chünki namelum tilda sözleydighan kishi ademlerge emes, belki Xudagha sözleydu; anglighuchilardin héchkim uni chüshenmeydu, emma u Rohta sirliq ishlarni éytip béridu.

³ Lékin bésharet béridighan kishi bolsa ademlarning étiqadini qurushqa, ularni righbetlendürüşke we teselli bérishke sözleydu.

⁴ Namelum tilda sözligüchi öz rohini quridu; emma bésharet bergüchi jamaetning *étiqadini* quridu.□

⁵ Emdilikte men silerning hemminglarning namelum tillarda sözliyelishinglarni ümid qilimen, lékin bésharet bérishinglarni téximu ümid qilimen. Namelum tilda sözligüchi sözini terjime qilmisa, jamaetning étiqad quruluşida bésharet bergüchi uningdin ulugh bolidu.

⁶ Qérindashlar, men yéninglargha kélip, namelum tillardila sözliginim bilen melum wehiy, bilim,

---

□ **14:1 «bésharet bérish»** — grék tilida «peyghemberlik söz qilish» dégen söz bilen ipadilididu. «Tewrat dewridiki peyghemberler» we «Injil dewridiki peyghemberler» toghruluq qoshumche söz»imizni körüng. □ **14:4 «Namelum tilda sözligüchi öz rohini quridu»** — grék tilida «namelum tilda sözligüchi özini quridu». 14-ayetni körüng.

bésharet yaki telimni yetküzmisem, men silerge néme payda tegküzimen?□

⁷ Hetta awaz chiqiralaydighan jansiz nersiler, meyli ney bolsun, chiltar bolsun shundaq; ularning ahanglirining bir-biridin perqi bolmisa, ularda chélin'ghan pede qandaqmu perq étilsun?

⁸ *Jeng* kaniyimu belgilik bir ahangda chélinmisa, kim jengge hazirlansun?

⁹ Shuningdek siler tilda éniq chüshineligüdek söz qilmisanglar, néme démekchi bolghininglarni kim chüshineleydu? Siler hawagha gep qilghandek bolisiler.

¹⁰ Jahanda, shühhisizki, xilmuxil til-awazlar bar we ularning héchqaysisi menisiz emes;

¹¹ eger emdi men melum awaz-tilning menisini bilmisem, men sözlügüchige nisbeten yat we u manga nisbeten yat bolidu.

¹² Ehwal silerdimu shundaq. Shunga, siler rohiy iltipatlargha qizghinliq bilen intilgenikensiler, jamaetning étiqadini quridighan iltipatlargha bay bolushqa intilinglar.

¹³ Shunga, namelum tilda sözleydighan kishi sözligenlirini terjime qilip béreleydighan bolsam dep dua qilsun.

¹⁴ Chünki namelum tilda dua qilghinimda, rohim dua qilidu, lékin eqil-idrakimdin bolsa méwe chiqmaydu.

¹⁵ Undaqta qandaq qilish kérek? Men bezide rohim bilen dua qilimen, hem bezide eqil-idrakim bilenmu dua qilimen; men bezide rohim bilen

---

□ **14:6 «melum wehiy, bilim, bésharet yaki telim...»** — bular chüshinishlik sözler bilen yetküzülüshi kérek, elwette.

medhiye naxshilirini éytimen, hem bezide eqil-idrakim bilenmu medhiye naxshilirini éytimen; ■
 16 bolmisa, peqet rohing bilenla medhiye oqu-sang, ishletken *tilingni* bilmigenlarning qatarida olturghuchi teshekkürungge qandaqmu «Amin» déyelisun? Chünki u éytqiningni chüshenmeydu.

17 Sen derheqiqet teshekkürni yaxshi éytisen, emma yéningdiki anglighuchining étiqadi qurulghini yoq.

18 Men bundaq namelum tillarda shexsen hem-minglardin köp sözleydighanliqim üçhün Xudagha teshekkür éytimen;

19 halbuki, jamaette bolghanda, namelum tilda tümen éghiz sözliginimdin köre, bashqilargha telim-terbiye béreligüdek chüshinishlik sözdin besh éghizla sözliyelisem deymen. □

20 Qérindashlar, eqil-hoshunglarda bala bolmanglar; yamanliq jehetide bowaq bolunglar, emma eqil-hoshunglarda pishqedem bolunglar. ■

21 Tewratta: «Chet tilliqlarning sözi we yat ademlarning lewliri arqiliq Men mushu xelqqe gep qilimen; lékin shundaq bolsimu ular yenila Manga qulaq salmaydu — deydu Perwerdigar» dep pütülgendur. □ ■

22 Shunga «namelum tillar» bolsa bir alamet

■ **14:15** Ef. 5:19; Kol. 3:16. □ **14:19** «bashqilargha telim-terbiye béreligüdek chüshinishlik sözdin...» — grék tilida «bashqilargha telim-terbiye béreligüdek zéhnim bilen (sözlindighan) sözdin...» dep ipadilinidu. ■ **14:20** Mat. 18:3; 19:14; Ef. 4:14; 1Pét. 2:1, 2.

□ **14:21** «Chet tilliqlarning sözi we yat ademlarning lewliri arqiliq Men mushu xelqqe gep qilimen; lékin shundaq bolsimu ular yenila Manga qulaq salmaydu — deydu Perwerdigar» — «Yesh.» 28:11-12. ■ **14:21** Qan. 28:49; Yesh. 28:11-12.

belgidur; étiqadchilargha emes, belki étiqadsizlarga alamet belgidur; wehiy-bésharetler bolsa, étiqadsizlar üçün emes, belki étiqadchilar üçün bolidu.

²³ Shuning üçün pütkül jamaet bir yerde jem bolghanda, hemmisi öz aldigha bundaq namelum tillarda sözlewse we sadda yaki étiqadsiz kishiler kirip qalsa, ular hemminglarni sarang bolup qapsiler déyishmemdu?

²⁴ Emma hemminglar wehiy-bésharet yetküzsenglar, étiqadsiz yaki sadda kishi aranglarga kirip qalsa, hemminglar teripidin uning gunahlrigha tenbih béridu, hemminglar teripidin uning gunahkar ikenliki körsitilidu; □

²⁵ qelbidiki sirlar ashkare qilin'ghanda, u özini yerge tashlap: — «Xuda heqiqeten aranglardidur» dep Xudagha sejde qilidu.

Jamaet emel qilishqa tégishlik qaidiler

²⁶ Emdi qérindashlar, qandaq qilishimiz kérek? Siler bir yerge jem bolghininglarda, herbiringlarda *bir iltipat* bolidu; birside medhiye naxshisi, birside telim, birside namelum til, birside wehiy, birside namelum tilning yéshimi bolidu. Hemme ishlar étiqadning qurulusi üçün bolsun.

²⁷ Namelum tilda sözligüchiler bolup qalsa, ikkisi yaki eng köp bolghanda üchi nöwet bilen sözlisun we birsi ularning éytqanlirini örisun.

□ **14:24** «hemminglar wehiy-bésharet yetküzsenglar...» — «namelum tillar» we «wehiy-bésharetler»ning «alamet belge» bolushi toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

28 Emma *jamaette* örigüchi bolmisa, u süküt qilsun; öz-özige we Xudagha éytsun.

29 Wehiy-bésharet yetküzgüchiler bolsa, ikki-üchi sözlisun; qalghanlar geplirining weznini ditlap tursun;

30 Emma olturghanlar arisidin bashqa bir kishige melum bir wehiy bérilse, sözlewatqan kishi sözini toxtitip nöwetni uninggha bersun.

31 Chünki hemminglar bir-birlep wehiy-bésharet yetküsenglar bolidu; shuning bilen hemmeylen öginidu, hemmeylen righbetlinidu.

32 Peyghemberlarning öz rohliri peyghemberlarning özlirige itaet qilidu. □

33 Chünki Xuda qalaymiqanchiliq tughdurghuchi emes, belki tinch-xatirjemlik bergüchidur. Barliq muqeddes bendilarning jamaetliride shundaq tertip bar.

34 Aranglardiki ayallar jamaetlerde sükütte oltursun; ularning sözlishige ruxset qilinmighan; Tewrat qanunida belgilen'gendek, ular *tertipke*

□ **14:32 «Peyghemberlarning öz rohliri peyghemberlarning özlirige itaet qilidu»** — bu intayin muhim bir söz. Démek, Muqeddes Roh herqandaq rohiy iltipatlarni yetküzgende, U hergiz iltipatni qobul qilghuchi kishini uni derhal biixtiyar halda ipadileshke mejburlimaydu. Shuning bilen wehiy-bésharet yetküzidighan kishiler bir-birini kütüp nöwet bilen sözlise bolidu.

boysunsun. □ ■

³⁵ Emma ular melum ishni bilmekchi bolsa, öyide öz erliridin sorisun; ayalning jamaette sözlishi uy-atliq ishtur. □

³⁶ Xudaning söz-kalami silerdin bashlan'ghanmu?! Yaki yalghuz silergila yétip kelgenmu?!

³⁷ Birsi özini wehiy-bésharetchi yaki rohiy kishi dep sanisa, u silerge hazir yazghan bu sözümnung heqiqeten Rebning emri ikenlikini étirap qilsun.

³⁸ Birsi buni étirap qilishni xalimisa, u étirap qilinmaydu. □

³⁹ Shuning üçün, i qérindashlar, wehiy-bésharetlerni yetküzüshke telmürüp intilinglar, shundaqla namelum tillarda sözleshni cheklimglar.

⁴⁰ *Xulase qilip éytqanda*, herbir ish chirayliq, tertiplik qilinsun.

□ **14:34** «Aranglardiki ayallar jamaetlerde sükütte oltursun; ularning sözlishige ruxset qilinmighan; Tewrat qanunida belgilen'gendek, ular tertipke boysunsun» — bu yolyoruq qiz-ayallar pütünley süküt qélishi kérek, dégenlik emes; chünki yuqirida (11:2-11) u qiz-ayallarning jamaette dua qilishi we wehiy-bésharet yetküzüshidiki belgilimiler toghruluq éytip berdi. «Qoshumche söz»imizni körüng. ■ **14:34** Yar. 3:16; Ef. 5:22; Kol. 3:18; 1Tim. 2:12; Tit. 2:5; 1Pét. 3:1. □ **14:35** «Emma ular (ayallar) melum ishni bilmekchi bolsa, öyide öz erliridin sorisun; ayalning jamaette sözlishi uy-atliq ishtur» — 34-ayettiki izahatni körüng. Menisi belkim: «Jamaettiki tertipni buzup sözlesh ayallargha yarashmaydu» dégenlik bolushi mumkin. □ **14:38** «Birsi buni étirap qilishni xalimisa, u étirap qilinmaydu» — bashqa birxil terjimisi: «Birsi buni bilip yétishni xalmisa, u bilimsiz qalsun».

15

Tirilish

¹ Emma, i qérindashlar, men silerge eslide yetküzgen xush xewerni bayan qilmaqchimen; siler bu xush xewerni qobul qilghan we uningda ching turuwatisiler;

² men silerge yetküzgen xush xewer bolghan kalamda ching turghan bolsanglar, — (ishen'gininglar bikargha ketmigen bolsa) — siler uning arqiliq qutquzuluwatisiler. □ ■

³ Chünki men özümge amanet qilin'ghanlirini eng zörür ish süpitide silergimu tapshurdum; yeni, Tewrat-Zeburda aldın éytilghinidek, Mesih gunahlirimiz üçün öldi; ■

⁴ U depne qilindi; we üçinchi küni yene Tewrat-Zeburde aldın éytilghinidek tirildürüldi; ■

⁵ U Kéfasqa, andin on ikkiylen'ge körüldi; □ ■

⁶ andin U bir sorunda besh yüzdin artuq qérindashqa körüldi; ularning köpinchisi bügünki künde tirik, emma beziliri ölümde uxlawatidu;

□ **15:2** «ishen'gininglar bikargha ketmigen bolsa...» — ademn-ing xush xewerge ishinishi «bikargha kétish»imu mumkinmu? Bu babta bir misal körsitilidu; birsi xush xewerning muhim bir nuqtisini qobul qilmighan bolsa (bu nuqta uninggha yaqmighan, yaki u uni öginishni xalimighan bolsa), undaqta bu xush xewerni inkar qilghan'gha barawer; démek, shu ishen'güchi adem, gerche «ishen'gen bolsimu», toluq ishenmigechke, ishinish yoli bikargha kétidu. Shunga axirda héchqandaq netije chiqmaydu. ■ **15:2** Rim. 1:16; 1Kor. 1:21. ■ **15:3** Yesh. 53:7; Dan. 9:24,26; 1Kor. 5:7; 1Pét. 2:24. ■ **15:4** Zeb. 16:10; Yesh. 53:8, 9; Yun. 2:1; Mat. 12:40. □ **15:5** «Kéfas» — yeni rosul bolghan Simon Pétrus. «on ikkiylen'ge» — on ikki rosulgha körün'gen, démekchi. «on ikkiylen» belkim Mattiyani öz ichige élishi mumkin («Ros.» 1:26). ■ **15:5** Luqa 24:34; Yuh. 20:19; Ros. 10:41.

7 U Yaqupqa, andin rosullarning hemmisige köründi;□

8 Hemmisidin keyin U xuddi waqitsiz tughulghan bowaqtek bolghan mangimu köründi.□ ■

9 Chünki men rosullar arisidiki eng töwinimen, rosul dep atilishqa layiq emesmen; chünki men Xudaning jamaitige ziyankeshlik qilghanmen. ■

10 Lékin hazir némila bolsam Xudaning méhir-shepqi arqiliq boldum; Uning manga körsetken shu méhir-shepqi bikargha ketmidi; chünki men *Xudaning xizmitide* barliq rosullardin bekrek japaliq ishligenmen; emeliyette ishligüchi men emes, belki men bilen bille bolghan Xudaning méhir-shepqidur. ■

11 Démek, meyli men yaki bashqa *rosullar* bolsun, hemmimizning yetküzgenliri oxshash bolup, u del siler ishinip qobul qilghan xush xewerdur.

12 Emma Mesih ölgenler ichidin tirildürülgen dep jakarlan'ghan bolsa, qandaqmu aranglardiki beziler ölgenlarning tirilishi dégen yoq ish, deydu?

13 Emma ölgenlarning tirilishi dégen yoq ish bolsa, Mesihning tirilishimu yoq ish bolghan bolatti.

14 Shuningdek eger Mesih ölümdin tirilgen bolmisa, jakarlighan xewirimiz bihude bolghan, silerning étiqadingsizliklarmu bihude bolghan bolatti.

15 Hetta bizmu Xuda toghrisidiki yalghan

□ **15:7** «U Yaqupqa ... Köründi» — Yaqup Mesih Eysaning chong inisi, keyin u rosul bolghan. Injil «Yh.» 5:7ni körüng). □ **15:8** «Xuddi waqitsiz tughulghan bowaqtek bolghan mangimu...» — « waqitsiz tughulghan bowaqtek bolghan men...» toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. ■ **15:8** Ros. 9:3,17; 23:11; 1Kor. 9:1; 2Kor. 12:2. ■ **15:9** Ef. 3:8; Ros. 8:3; 9:1; 22:4; 26:9; Gal. 1:13; 1Tim. 1:13. ■ **15:10** 2Kor. 11:23; 12:11.

guwahchilar bolghan bolattuq — chünki biz Xudaning Mesihni ölümündin tirildürgenlikige guwahliq berduq. Eger heqiqeten ölümündin tirilish bolmisa, Xuda Mesihnimu ölümündin tirildürmigen bolatti.

¹⁶ Chünki ölgenler qayta tirildürülmise, Mesihmu tirilmigen bolatti.

¹⁷ Mubada Mesih tirilmigen bolsa, étiqadinglar kéreksiz bolghan, siler téxiche gunahliringlarda yürüwatqan bolattinglar,

¹⁸ shundaqla Mesihde ölümde uxlawatqanlarmu halaketke yüz tutqan bolatti.

¹⁹ Eger ümidimizni peqet bu dunyadiki hayatimiz üçünla Mesihge baghlighan bolsaq, biz insannar arisidiki eng bichare ademlerdin bolghan bolimiz. □

²⁰ Emma emeliyette, Mesih ölümde uxlighanlar ichide «hosulning tunji méwisi» bolup, ölümündin tirilgendur; □ ■

²¹ Chünki bir insan arqiliq ölüm *alemde* peyda bolghinidek, ölümündin tirilishmu bir insan arqiliq *alemde* peyda boldi. ■

²² Adamatimizdin bolghanlarning hemmisi

□ **15:19 «ümidimizni peqet bu dunyadiki hayatimiz üçünla Mesihge baghlighan bolsaq...»** — yaki «ümidimizni peqet bu dunyadiki hayatimizdila Mesihge baghlighan bolsaq...».

□ **15:20 «hosulning tunji méwisi»** — aldindin pishqan méwe yighiwélin'ghandin kéyinmu, bashqa méwilerning choqum pishidighanliqigha kapaletlik qilin'ghinidek, Mesihning tirilishi iman-ishenchte bolup alemdin ötkenlerningmu heqqaniylikta qayta tirilidighanliqigha kapaletlik qilidu. Tewrat boyiche «hosulning tunji méwisi» Xudagha alahide atilatti (béghishlinatti) («Law.» 23-bab, «Qan.» 18:4). ■ **15:20** Kol. 1:18; 1Pét. 1:3; Weh. 1:5.

■ **15:21** Yar. 2:17; 3:6; Rim. 5:12,18; 6:23.

uning tüpeylidin ölümge mehkum bolghanliqigha oxshash, Mesihde bolghanlarning hemmisi *Uning tüpeylidin* ölümdin hayatqa érishidu.

²³ Emma hemmeylen öz nöwet-qatarida tirilidu; tunji hosulning méwisi bolghan Mesih birinchi; ikkinchiler bolsa Mesihning dunyagha qaytip kelginide özige tewe bolghanlar.

²⁴ Andin axiret bolidu; shu chaghda U barliq hökümraniqni, barliq hoquq we herxil küchlerni emeldin qaldurup, padishahliqni Xuda-Atigha tapshuridu. □

²⁵ Chünki U barliq dühmenlerni *meghlup qilip* ayighi astida qilghuche höküm sürüshi kérektor; ■

²⁶ eng axirqi yoqitilidighan dühmen bolsa ölüm özidir.

²⁷ Chünki *Zeburda* «Xuda pütkül mewjudatni Uning ayighi astigha boysundurghan» *dep pütüklüktur*. Emma «pütkül mewjudat Uninggha boysundurulghan» déyilginide, roshenki, shu «pütkül» dégen söz «hemmini Uninggha Boysundurghuzghuchi»ning özini ichige alghan emestur. □ ■

²⁸ Emma hemme Uninggha boysundurulghandin kéyin, Oghul hemmini özige boysundurghuchigha boysunidu; shuning bilen Xuda hemmining hem-

---

□ **15:24** «Andin axiret bolidu; shu chaghda U barliq hökümraniqni, barliq hoquq we herxil küchlerni emeldin qaldurup, padishahliqni Xuda-Atigha tapshuridu» — bu muhim ayet we töwendiki ayetler üstide «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. ■ **15:25** Zeb. 110:1; Ros. 2:34; Ef. 1:20; Kol. 3:1; Ibr. 1:13; 10:12. □ **15:27** «Chünki Zeburda «Xuda pütkül mewjudatni uning ayighi astigha boysundurghan» dep pütüklüktur» — «Zeb.» 8:6. ■ **15:27** Zeb. 8:6; Mat. 11:27; 28:18; Ef. 1:22; Ibr. 2:8.

mişi bolidu.

²⁹ Ölümdin tirilish bolmisa, bezilerning ölgenler üçün chömüldürülüşini qandaq chüshinish kérek? Ölgenler zadi tirilmise, kishiler ular üçün néme dep chömüldürüldü? □

³⁰ Bizler néme dep *her küni* her saette xewp-xeterge duch kélip yürümisiz?

³¹ Rebbimiz Mesih Eysada silerdin pexirlinishim rast bolghandek, *i qérindashlirim*, men herkünü ölümge duch kélimen. □

³² Eger insannarning nuqtiineziridin éytqanda «Efesus shehiride wehshiy haywanlar bilen élishtim» désem, ölgenler ölümdin tirilmise, buning manga néme paydisi? «Ete beribir ölüp kétédighan bolghandin kéyin, *yep-ichip yürüwalayli*» dégen söz yolluq bolmamti? □ ■

³³ Aldanmanglar; chünki «Yaman hemrahlar exlaqni buzidu». □

□ **15:29** «kishiler ...ölgenler üçün néme dep chömüldürüldü?» — chüshinish qiyin bolghan bu ayet toghruluq «qoshumche söz»imizde toxtilimiz. □ **15:31** «men herkünü ölümge duch kélimen» — grék tilida «men herkünü ölmen». Toluq ayetning

bashqa birxil ipadilesh usuli: «Men herkünü ölümge duch kéliwatimen. Bu rast! Qérindashlar, Rebbimiz Eysa Mesihning silerning hayatinglarda (shundaq köp ishlarni) qilghanliqi bilen pexirlen'ginimning rastliqigha oxshash, bu sözüningmu hergiz yalghan yéri yoqtur». □ **15:32** ««Efesus shehiride wehshiy haywanlar bilen élishtim» désem...» — Pawlus Efesus shehiride xush xewer yetküzgende, bezi ademler uninggha qarshi chiqip wehshiy haywanlardek hujum qilghan bolushi mumkin.

«Ete beribir ölüp kétédighan bolghandin kéyin, *yep-ichip yürüwalayli*» — «Yesh.» 22:13. ■ **15:32** Yesh. 22:13; 56:12.

□ **15:33** «Yaman hemrahlar exlaqni buzidu» — bu sözler grék shairi Menanderningkidin élin'ghan.

³⁴ Heqqaniy bolush üçün oyghininglar, gunahdin qol üzünglar; chünki beziliringlarda Xuda toghru-luq xewer yoqtur — buni éytsam siler üçün uyat emesmu?

³⁵ Belkim birsi: «Ölükler qandaq tirildüriler? Ular qandaq ten bilen tiriler?» — dep sorishi mumkin.

³⁶ I exmeq kishi, séning térighining, ölmey turup qaytidin tirilmeydu. □ ■

³⁷ Hem séning térighining, ösümlükning téni emes, belki uning yalingach déni — mesilen, bughdayning yaki bashqa birer ziraetning déni, xalas.

³⁸ We kéyin Xuda Öz xahishi boyiche uninggha melum bir tenni béridu; shundaqla uruq danlirining herbirige özining ténini ata qilidu.

³⁹ Janiwarlarning etliri bolsa bir-birige oxshimaydu; insannarning özige xas etliri bar, haywanlarning özige xas etliri bar, uchar-qanatlariningmu bar, béliqlarningmu bar.

⁴⁰ Asmanda jisimlar bar, yer yüzidimu jisimlar bar; emma asmandikisining jula-sheripi bashqiche, yer yüzidikisiningmu bashqiche bolidu;

⁴¹ Quyashning shan-sheripi bir xil, ayning sheripi yene bir xil, yultuzlarning shan-sheripi yene bir xildur; chünki yultuzlar shan-sherepliride bir-biridin perqlinidu.

⁴² Ölümdin tirilish hem shundaqtur. *Ten* chirish

■ 15:35 Ez. 37:3. □ 15:36 «... qaytidin tirilmeydu» — grék tilida «... janlandurulmaydu». ■ 15:36 Yuh. 12:24.

halitide térilidu, chirimas halette tirildürülidu; □ ■
 43 Uyatliq halette térilidu, shan-sherep bilen tirildürülidu; ajiz halette térilidu, emma küch-qudret bilen tirildürülidu.

44 U tebietke tewe bir ten süpitide térilidu; rohqa tewe bir ten bolup tirildürülidu; eslide tebietke tewe bir «janliq» ten bolghan bolsa, emdi rohiy bir ten bolidu. □

45 Shunga *Tewratta* mundaq pütülgenki: «Tunji insan Adem’atimiz tirik bir jan qilip yaritildi»; emma «axirqi Adem’ata» bolsa hayatliq bergüchi Roh boldi. □ ■

46 Emma awwal kelgini rohiy adem emes, belki «tebietke tewe bolghuchi» adem idi, kéyin «rohiy adem» keldi. □

47 Deslepki insan bolsa yerdin, tupraqtin apiride qilin’ghan; ikkinchi insan bolsa asmandin kelgen-

---

□ 15:42 «Quyashning shan-sheripi bir xil, ayniq sheripi yene bir xil, yultuzlarning shan-sheripi yene bir xildur; chünki yultuzlar shan-sherepliride bir-biridin perqlinidu (41-ayet). Ölümdin tirilish hem shundaqtur» — démek, tirildürülgendin kéyinki ténimiz ölgendin kéyinki ténimizge oxshimaydu. ■ 15:42 Dan. 12:3; Mat. 13:43. □ 15:44 «tebietke tewe bir ten süpitide» — grék tilida «jan’gha tewe bir ten süpitide» yaki «janliq bir ten süpitide» déyilidu; «jan» mushu yerde insanning zéhni, oy-pikirliri we héssiyatliiri qatarliqlarni körsitidu. «Rimliqlargha»diki «kirish söz»imizni körüng. □ 15:45 «Tunji insan Adem’atimiz tirik bir jan qilip yaritildi» — «Yar.» 2:7. «emma «axirqi Adem’ata» bolsa hayatliq bergüchi Roh boldi» — «axirqi Adem’ata» Mesihni körsitidu, elwette. ■ 15:45 Yar. 2:7. □ 15:46 «tebietke tewe bolghuchi» — grék tilida «jan’gha tewe bolghuchi». 44-ayettiki izahatni körüng. «tebietke tewe bolghuchi» adem idi, kéyin «rohiy adem» keldi — (grék tilida: ««jan’gha tewe bolghuchi» awwal kelgen, kéyin «rohqa tewe bolghuchi» kelgen») — bu toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

dur; □

⁴⁸ Tupraqtin apiride qilin'ghini qandaq bolghan bolsa, *uningdin bolghan* «tupraqliq»larmu shundaq bolidu; asmandin kelgini qandaq bolsa, uningdin bolghan «asmanliqlar»mu shundaq bolidu.

⁴⁹ Bizler «tupraqliq adem» süritide bolghinimizdek, «asmanliq adem» süritidimu bolalaymiz. □ ■

⁵⁰ Emma shuni éytimenki, i qérindashlar, et we qandin törelgenler Xudaning padishahliqigha warisliq qilalmaydu; chirigüchi chirimaydighan'gha warisliq qilalmaydu. □ ■

⁵¹ Mana, men silerge bir sirni éytip bérimen; biz hemmimizla *ölümde* uxlaydighanlardin bolmaymiz; biraq hemmimiz özgertilimiz! □ ■

⁵² Bir deqiqidila, közni bir yumup achquche, eng axirqi kanay chélin'ghanda özgertilimiz; chünki kanay chélin'sila ölgenler chirimas hayatqa tir-

---

□ **15:47 «deslepki insan bolsa yerdin, tupraqtin apiride qilin'ghan»** — oqurmenlarning éside bar bolsa kérek, ibraniy tilida «adem» dégen söz «tupraq», «topa» dégenni bildüridu («Yar.» 2:7ni körüng). □ **15:49 «Bizler «tupraqliq adem» süritide bolghinimizdek, «asmanliq adem» süritidimu bolalaymiz»** — bezi kona köchürülmilerde: «Bizler «tupraqliq adem» süritide bolghinimizdek, «asmanliq adem» süritidimu bolayli» déyilidu. ■ **15:49** 2Kor. 4:11. □ **15:50 «... Chirigüchi chirimaydighan'gha warisliq qilalmaydu»** — bu chirigüchi ténimiz ölüdu, peqet rohimiz özgermes halette baqiy alemge kétidu. Xudaning biz mömin bendiliri tirildürülgende chirimas ténimizning «chirigüchi» ténimiz bilen munasiwiti bolmaydu. Xuda étiqadchilargha pütünley yéngi bir ten ata qilidu. ■ **15:50** Yuh. 1:13. □ **15:51 «men silerge bir sirni éytip bérimen»** — «sir» toghruluq «rimliqlargha»diki «kirish söz»ni körüng. ■ **15:51** 1Tés. 4:16.

ildürülidu, shundaqla özgerilimiz; □ ■

⁵³ Chünki bu chirip ketküchi chirimas hayatni kiyiwélishi, bu ölgüchi ölmeslikni kiyiwélishi kérek;

⁵⁴ Emma chirip ketküchi chirimas hayatni kiyigende, bu ölgüchi ölmeslikni kiyigende, shu chaghda bu söz emelge ashurulidu: «Ölüm ghelibe teripidin yutulup yoqutulidu!». □ ■

⁵⁵ «Ah, ölüm, séning neshtiring qéni?! Ah, ölüm, séning ghelibeng qéni?!» □ ■

⁵⁶ Ölümdiki neshter — gunahtur, gunahning küchi bolsa, Tewrat qanuni arqiliq namayan bolidu. □

⁵⁷ Lékin bizni Rebbimiz Eysa Mesih arqiliq bularning üstidin ghelibige érishtürgüchi Xudagha teshekkür! □ ■

⁵⁸ Shuning üçün, söyümlük qérindashlirim, ching turup tewrenmes bolunglar, Rebning xizmitidiki

□ **15:52** «...eng axirqi kanay chélin'ghanda özgerilimiz» — «eng axirqi kanay» — Injil, «Mat.» 24:31, «1Tés.» 4:16, «Weh.» 10:7 qatarliqlarni körüng. ■ **15:52** Mat. 24:31; 1Tés. 4:16. □ **15:54**

«Ölüm ghelibe teripidin yutulup yoqutulidu!» — «Yesh.» 25:8 (LXX terjimisidin). ■ **15:54** Yesh. 25:8. □ **15:55**

«Ah, ölüm, séning neshtiring qéni?! Ah, ölüm, séning ghelibeng qéni?!» — «Hosh.» 13:14. «Hoshiya»din neqil keltürülgen ayetning ikkinchi qismi «Ah, tehtisara, séning ghelibeng qéni?!» («tehtisara» ölgen ademlerning rohliri baridighan jay). ■ **15:55**

Hosh. 13:14; Ibr. 2:14. □ **15:56** «gunahning küchi bolsa, Tewrat qanuni arqiliq namayan bolidu» — démek, insanlar qanunsiz yürgende gunah éngi bolmaydu. Lékin Tewrat qanunidiki yuqiriqi teleplerni bilip, ulargha emel qilishqa tirishidu, lékin emel qilalmighanliqidin gunahning heqiqiy dehshetlik küchlük birnerse ikenliki ashkarilinidu. □ **15:57**

«bizni Rebbimiz Eysa Mesih arqiliq bularning üstidin ghelibige érishtürgüchi Xudagha teshekkür!» — «ghelibe» dégen söz ölüm we gunah üstidin ghelibi qilishni körsitidu. ■ **15:57** 1Yuh. 5:5.

ishliringlar hemishe keng ziyadileshsun; chunki Rebde bolghan ejir-japayinglar hergiz bihude ketmeydighanliqini bilisiler.

16

Kembegheller üçün iane qilish

¹ Emdi muqeddes bendiler üçün iane toplash toghruluq, silermu Galatiya ölkisidiki jamaetlerge tapilighinimdek qilinglar.

² Her heptining birinchi künide herbiringlar tapawitinglarning berikiti boyiche uningdin bir ülüshini ajritip öz yéninglarda saqlap qoyunglar; shundaq qilsanglar, kelgen waqtimda iane toplash hajet bolmaydu. □ ■

³ Men kelginimde, siler qaysi ademlerni layiq körüp tallsanglar, men shulargha *tonushturush* xetlirini yézip bérip mushu iane-shepqitinglarni Yérusalémgha apirip bérishke ewetimen. □

⁴ Méningmu bérishim muwapiq körülse, ular manga hemrah bolup baridu.

⁵ Emma men Makédoniye ölkisidin ötkendin kéyin yéninglarga kélimen — chunki men Makédoniyedin ötmekchimen — ■

⁶ belkim men siler bilen bille bir mezigil turushum mumkin, hetta yéninglarda qishlap qélishimmu

□ **16:2** «her heptining birinchi künide» — yeni yekshenbe künide. ■ **16:2** Ros. 11:29; 2Kor. 8:4; 9:1. □ **16:3**

«men shulargha tonushturush xetlirini yézip bérip mushu iane-shepqitinglarni Yérusalémgha apirip bérishke ewetimen» — Yérusalémdiki jamaet nahayiti kembeghel bolup qalghanidi. «Qoshumche söz»imizni körüng. ■ **16:5** 2Kor. 1:15.

mumkin; shuningdek andin qeyerge barmaqchi bolsam, siler yardem qilip, méni yolgha sélip qoyarsiler.

⁷ Chünki bu qétim silerni yol üstidila körüp ötüp kétishni xalimaymen, belki Reb buyrusa, siler bilen bille uzunraq bir mezigil turghum bar.

⁸ Emma men Efesus shehiride orma héytighiche turmaqchimen. □

⁹ Chünki *mushu yerde* manga ajayib chong, utuq-méwe bériwatqan bir ishik keng échildi, shuningdek qarshi chiqquchilarmu köp. □

¹⁰ Timotiy yéninglarga bérip tursa, uning aranglarda qorqmay erkin-azade yürüshige köngül bölünglar. Chünki umu manga oxshash Rebning xizmitini ishlewatidu.

¹¹ Shunga héchkim uni töwen körmisun; belki uni méning yénimgha kélishi üçün aman-ésen uzitip yolgha sélip qoyunglar; chünki uning qérindashlar bilen bille kélishini kütmektimen.

¹² Emma qérindishimiz Apollosqa kelsem, uningdin qérindashlar bilen bille silerning yéninglarga bérishni köp ötündüm. Lékin uning hazirche barghusi yoq. Kéyin purset piship yétilgende baridu.

¹³ Hoshyar bolunglar, étiqadta ching turunglar; merdane erdek bolunglar! Qeyser bolunglar!

¹⁴ Silerning qilghan hemme ishinglar méhir-

□ **16:8** «orma héyti» — yaki «hosul yighish héyti». Grék tilida «péntékost héyti» (ellikinchi küni héyti) dep atilidu — chünki bu héyt pasxa héyti (ötüp kétish héyti)din 50 kün kéyin bolidu. □ **16:9** «manga **ajayib chong, utuq-méwe bériwatqan bir ishik keng échildi**» — xush xewer tarqitidighan pursetni körsitidu.

muhebbet bilan qilinsun.

15-16 Emdi, i qérindashlar, Axaya ölkisidiki eng deslepki étiqad méwisi bolghan Istifanas we uning ailisidikilerni, shundaqla ularning Xudaning muqeddes bendilirining xizmitide bolushqa qandaq özlirini atighanliqini obdan bilisiler; men silerdin ötünimenki, mushundaq kishilerning we ular bilan birlikte xizmette herbir japa tartiwatqanlarning sözlirige kiringlar. □

17 Emma *yéninglardin* Istifanas, Fortunatus we Aqayikusning bu yerge méni yoqlap kelgenlikidin shadlandim; chünki ular siler tereptin kem bolghanlirini toluqlap berdi. □

18 Chünki ular méning rohimni we hem silerningkinimu yéngilandurdi; shunga shundaq ademlerni etiwarlap hörmetlenglar.

19 Asiyadiki jamaetlerdin silerge salam. Akwila we Priskilla hem ularning öyide jem bolidighan jamaettinmu Rebde silerge qizghin salam yollaydu. □

20 Qérindashlarning hemmisi silerge salam yollaydu. Bir-biringlar bilan pak söyüshler bilan salamlishinglar. ■

□ **16:15-16** «Axiya ölkisi» — hazirqi Grétsiye, «Yunan». «**ular bilan birlikte xizmette herbir japa tartiwatqanlar...**» — «xizmette» — Rebning xizmitide, elwette. Pawlusqa nisbeten peqet birla xizmet mewjut idi. □ **16:17** «... **Yéninglardin Istifanas, Fortunatus we Aqayikusning bu yerge méni yoqlap kelgenlikidin shadlandim**» — mushu üç buraderning Korintliqlarning jamaitining yénidin kélishi Pawlusqa mushu righbet bergüchi xetni yézip yollash pursitini yaritip berdi. □ **16:19** «Asiya» — hazirqi zamandiki Türkiye zéminini körsitidu. «Priskilla» — bezide u qisqartilip «Priska» déyilidu. ■ **16:20** Rim. 16:16; 2Kor. 13:12; 1Tés. 5:26; 1Pét. 5:14.

21 Mana, menki Pawlus öz qolum bilan salam yéziwatimen!

22 Herkim Reb Eysa Mesihni söygüchi bolmisa, uningha lenet bolsun! Rebbimiz, kelgeysen! □

23 Reb Eysa Mesihning méhir-shepqiti hemminglarga yar bolghay!

24 Méning Mesih Eysada bolghan muhebbitim hemminglar bilan bille bolghay. Amin!□

□ **16:22** «...lenet bolsun. Rebbimiz, kelgeysen!» — Pawlus bu sözni aramiy tilidiki: «Anatéma, Maranata!» dégen sözler bilan ipadileydu. □ **16:24** «Méning Mesih Eysada bolghan muhebbitim hemminglar bilan bille bolghay» — yaki «Méning muhebbitim Mesih Eysada bolghan hemminglar bilan bille bolghay».

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5